Ч. 128 (14.671). Львів, неділя 13. червня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Слідча комісія в Бережанщині.

Повідомляють нас з Бережан, що туди приїхала слідча комісія, зложена з відпоручника міністерства внутрішніх справ у Варшаві та воєвідського начальника уряду безпеки з Тернополя, в справі подій, які зайшли в Урмані, Дрищеві, Вільхівці, Поручині, Лісниках та інших селах бережанського повіту. Комісія була в усіх вичислених селах та переслухувала масово потерпівших селян.

Новий провід КП(б)У.

На недавньому конґресі КП(б)У вибрала новий центральний комітет в такому складі: С. Андрієв, О. Асаткін, М. Блюажвілі, М. Бондаренко, Г. Борщ, М. Василенко, Е. Весер, А. Волков, Гикало, С. Гопнер, І. Дубовий, Д. Євушенко, П. Зученко, В. Затонський, М. Іванов, В. Іванов, І. Ісаєв, К. Карльзон, К. Кваток, С. Косіор, М. Криворучко, С. Кудрявцев, В. Кузьменко, І. Кулик, А. Лепін, І. Лісін, П. Любченко, Н. Марголін, П. Маркітан, П. Масленко, М. Матвеєв, І. Мирошниченко, К. Мойсеєнко, М. Нікітченко, П. Павлішев, О. Пілацька, І. Пелевін, Г. Петровський М. Попов, М. Порайко, Е. Прамнек, І. Просвітнін, Г. Пріядченко, С. Саркісов, А. Свистун, Сідерський і ін.

До політбюра увійшли: Гикало, Затонський, Косіор, Кудрявцев, Любченко, Петровський, Попов, Прамнек, Сухомлін, Хатаєвич, Шелехес.

Секретарями центрального комітету стали: Косіор, Хатаєвич і Попов.

1 маршала і 7 ґенералів засудили на смерть.

ТАСС подає: Після розправи, переведеної вчора при замкнених дверях військова колеґія найвищого суду СССР на основі закону з 1. лютого 1934.

засудила на розстріл усіх підсудних, а саме: маршала Тугачевського і ґенералів: Якіра, Уборовича, Корка, Айдемана, Вільдмана, Прімакова і Путну.

ЗАСУДЖЕНІ — ЦЕ СПРАВЖНЯ ЕЛІТА ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ:

Тугачевський — командував червоною армією підчас війни з Польщею і здавив бунт матросів у Кронштаді та повстання Антонова. Опісля був шефом ґенерального штабу, віцеміністром війни і членом центрального комітету партії.

Якір — один з найвизначніших большевицьких ґенералів. Від 1921. р. був командантом української військової округи та належав до політбюра УССР і ЦК СССР.

Уборович підчас громадянської війни командував військами на Далекому Сході, опісля по черзі військовими округами: кавказькою, московською та білоруською.

Айдеман підчас війни командував дивізією лотишів, опісля був директором воєнної академії і шефом військової підготови.

Корк командував московською військовою округою, опісля ленінградською.

Прімаков був заступником команданта київської округи.

Путна командував дивізією підчас большевицько-польської війни, опісля був військовим атташе париської амбасади.

Фельдман був найближчим співробітником Ґамарніка.

НЕПЕВНЕ ПОЛОЖЕННЯ В СССР.

До Льондону доходять слухи, що в большевицькій армії з години на годину росте революційний настрій. Крім того в останній хвилині викрито змову троцькістів на життя Сталіна. З огляду на те Сталін зосередив у Москві коло 100.000 певного війська та змобілізував усі частини ҐПУ. **Від 24 годин телефонічна лучба з Москвою перервана.**

Як говорять, заноситься на **повстання на Кавказі та в Туркестані.**

„Залізний пояс" Більбао вже в національних руках.

Як подає національне командування,

Вчора (пятниця), в годині 23.30 національні війська здобули вже усі оборонні становища довкола Більбао — т. зв. „залізний пояс".

Національні війська заняли узгіря: Узкуду, 370, Арачебальдане, 371, Сан Педро, 198, 100, Менторіяхе і Сан Мартін де Хіка. Червоні втратили коло 200 убитих, ще заки покинули 2 лінію укріплень.

Як подає команда пристані Ротефор, пристань Більбао є під обстрілом національної артилерії.

Радіо з Більбао твердить, що червоні відбили дуже завзятий наступ на Більбао, що його національні війська перевели після сильної артилерійської підготови, уживаючи до помочі 35 літаків.

ЧЕРВОНІ НЕ ДУМАЮТЬ РЯТУВАТИ БІЛЬБАО.

Бюро закордонної преси валенсійського уряду заперечує поголоску, немов би б. міністр оборони Прієто заявив представникам чужих пресових агенцій, що півмільйонова червона армія розвине офензиву, щоби ратувати Більбао.

ЛЕТУНСТВО НЕ ДАРМУЄ.

Національне летунство зістрілило в Араґонії 2 червоні мисливські літаки і 5 бомбових; на летунському майдані у Ель Карразеамо національна ескадра знищила 4 червоні літаки.

Найпростіший шлях до національного обєднання.

Львів, 12. червня 1937.

На сторінках нашого щоденника ведеться від довшого часу цікава дискусія на тему нашого національного обєднання. Дискусія ця по нинішній день незакінчена і мабуть не скоро закінчиться. Питання це для нас дуже важне і кожна нова думка є цінним вкладом для цілої справи.

Ми — недержавна нація. Не маючи до свого розпорядження апарату державної бюрократії та адміністрації, ми не можемо рахувати на жадні механічні засоби та методи нашого національного обєднання. Отже наслідування чужих зразків — німецьких, італійських чи навіть польських — не лише недоцільне, а навіть шкідливе. Поляки мають уже за собою 19 літ державного життя, а тимчасом процес їх національного обєднання находиться щойно в початковій стадії. В нас робили спроби національного обєднання політичні партії. Вели вони це обєднання політично-механічними засобами. Поза Галичину вони ні кроком не рушили та замісць обєднання, маємо ще нині більше, ніж давніше політичних партій, більший ідеольогічний хаос.

Кажучи про національне обєднання, повинні ми мати на думці цілий український нарід у Польщі, на всіх землях — і в Галичині, і на Волині, і на Поліссі, і на Підляшші, і на Холмщині. Всюди там живе український нарід і повинен бути національно обєднаний.

Шлях нашого національного обєднання досі дуже довгий, на майбутнє нелегкий. На ньому мусимо ми відкинути всякі механічні засоби та методи обєднання з тої простої причини, що ми їх не маємо. Але з цього не виходить, що ми не повинні мати в цій справі якогось одностайного пляну, обдуманої тактики. Навпаки, вони необхідні.

Ми мусимо сперти наше національне обєднання на тривких духових вартостях — на кров-

кому споріднений, на почуванні спільних інтересів, що випливають із спільної історичної традиції та спільних національних цілей.

Ось приходить час вакацій, час відпочинку по цілорічній праці, час фізичної та духової обнови людини. Невдовзі покинемо наші варстати праці і наші домівки та полинемо „в світ за очі", щоб побачити нові околиці, нових людей, пережити нові враження. Все це обновлює нас, додає нових сил до життя і праці.

По старій давній звичці виїздять наші люди звичайно в Карпати, думаючи помилково, що тільки гірське повітря, що тільки життя в горах обновлює людину. Це засаднича помилка. Вакаційний відпочинок має обновити не так організм, як духа. А духа обновлюють нові враження, нові люди, нові околиці.

Чи не пораб нам змінити дещо стару звичку та получити приємне з корисним. Ми знаємо вже Карпати напамять; знаємо кожну гору, кожний потічок, кожну доріжку, кожний майже камінчик. А тимчасом наш рідний край великий, наша рідна земля простора і ріжноманітна. Багато тут прекрасних і здорових околиць, багато цікавих, рідних людей. Але ми їх не знаємо!

Не знаємо ані скарбів нашої рідної землі, ані дорогих історичних памяток, розсіяних по тій землі. А їх так багато. Не знаємо також людей, що живуть на тій землі. Не знаємо їх звичаїв, як говорять, що роблять, як думають і відчувають. А живуть вони, думають і відчувають мабуть інакше, як ми, бож жили ми довго під впливом ріжних середовищ, ріжних культур.

Не знаючи себе взаємно, не знаючи рідного краю, в усіх його ріжних географічних формах, ми говоримо і пишемо аподиктично про наше національне обєднання. Теоретичний і практичний парадокс, та й тільки! Як можна практично обєднувати людську громаду, коли її навіть теоретично не знаємо.

Пізнаймо себе взаїмно. Пізнаймо свої звичаї, спосіб родинного і громадського життя, мову, погляди, вірування, навіть щоденні ріжні звички земляків, бо й ці звички грають свою ролю в житті народу. Час вакаційного відпочинку найсприятливіший для такої справи. Відпочити гарно та обновитися духово можна і на Волині, і на Поліссі, і на Підляшші, і на Холмщині. Але треба ці землі перейти своїми власними ногами, побувати в окремих хатах, пізнати окремі родини людей.

У безпосередній зустрічі прийде до зміни поглядів, зміцняться нитки симпатій між земляками та зросте розуміння їх спільної національної приналежности.

На механічне обєднання, що його хотілиб повести наші партії чи товариства, найдуться все такі самі механічні засоби протиділання, що в самих початках загальмують цілу справу. Але на те, щоб знайомитися з людьми і вживатися з ними, щоб пізнавати міста та села — не треба великих покликів і проти цього нема заборон.

З розмов із земляками поза тою територією, де живемо, можемо пізнавати життя нашого народу в його ріжних формах, перевірювати власні погляди та успіхи у власній громадській праці. Ніяка книжка ні газета не заступить тої знайомости, яка витворюється при безпосередній зустрічі з людьми. Наша молодь, що вступає у життя, могла би провести неодин місяць приємно і корисно, поставивши собі за мету пізнавати рідний край та своїх земляків на ще невідомих їй просторах.

До яких висновків може довести
„НАУКОВЕ" ОРУДУВАННЯ СТАТИСТИКОЮ?

Відповідь проф. Е. Ромерові.

(Продовження).

З черги приступаю до опрокинення дальших замітів, що відмовляють українській молочарській кооперації її господарських завдань. Для обґрунтування цього свого твердження послуговується проф. Ромер перш за все таким „науковим" матеріялом, як:

1) **Порівнання пересічної білянсової суми в золотих на одного члена кооперативи між** „Унією Звйонзкуф Спулдзельчих" (під назвою польська кооперація!) та Ревізійним Союзом Українських Кооператив (під назвою „руска" кооперація). На маргінесі цього порівнання треба звернути передовсім увагу на таку „дрібоньку" наукову несталість, як підтягання під назву польської кооперації лише кооператив „Унії Звйонзкув Спулдзельчих", в якій гуртуються майже виключно кооперативи з Познанщини, з території б. німецької займанщини, матеріяльно найсильніші, та промовчування зовсім статистичних даних щодо польських кооператив „Зєдночення Звойнзкув Спулдзельні Рольнічих". Зате під спільною назвою „руских" кооператив помістив проф. Р. збірні висліди українських і русских кооператив, хоча є відомою річю, що ці останні є в занепаді й обнижують загальний господарський рівень у некористь українських кооператив. Такий підхід до справи п. проф. Ромера, видно, допускальний, коли йде про „доказ" політичного наставлення у відношенні до української кооперації.

Але залишім ці „дрібниці" і займімся тим матеріялом, що його подає сам проф. Ромер на 37. стор. своєї вище названої брошури. Там маємо такі порівнуючі статистичні дані молочарської кооперації про пересіч білянсової суми в золотих на одного члена в поодиноких роках:

	1928	1929	1930	1931	1932	1933
Унія	287	327	480	450	482	370
РСУК і РРСК	86	106	74	46	48	30

І ці саме цифри мають бути незбитим доказом на вищу господарську справність польських молочарських кооператив (у дійсности кооператив „Унії") у відношенні до української кооперації?!

Не знаю, звідки проф. Ромер витягнув цей „розторощуючий науковий критерій" до оцінки господарської справности кооператив на основі порівнання білянсових сум у відношенні на одного члена. Бо з таким критерієм не стрічався я досі ані в своїх студіях, ані ніде у практиці. Підхід цей піддаю такій критиці:

а) **Кооператива, яка має мало членів, малі власні фонди, а великі довги (зобовязання), має високу пересіч білянсових сум, що припадають на одного члена, але це ще не вказує, що вона є господарсько справна.** Навпаки, **така кооператива може всеж таки працювати з високими дефіцитами, або й зовсім не вести статутової діяльности!** І той самий критерій дає проф. Ромерові підставу твердити про господарську справність, хочби така кооператива — теоретично беручи — була паперовим трупом!

б) Основним завданням кожної кооперативи є зріст власних фондів, які в міру припливу заступають у здорових кооперативах чужі фонди (довги), через те білянсові суми в нормальних умовинах не повинні зростати у перечисленні на одного члена. Ба, що більше, при нагальнім зрості числа членів, які вплачують свої уділові паї дрібними ратами, ця білянсова пересіч може за якийсь час навіть зменшуватись, як це саме було в нашій молочарській кооперації по пере-

організації. Але це ще не є оказ ослаблення господарської справности.

в) Цей факт, що пересіч білянсових сум на одного члена в українській кооперації є така низька, може тільки послужити для вдумчивої і неупередженої людини як доказ, що наша кооперація є масовою організацією, яка обєднує незаможних, дуже часто не з власної вини, дрібних хліборобів, але нічого більше!

г) Крім цього кооперативи „Унії" підвищили свої білянсові суми, ввівши від 1930 р. т. зв. редукційні фонди, себто резерви на уморення рухомостей і нерухомостей, які в українській кооперації в білянсі зовсім не виказувались. В якій мірі вплинуло це на збільшення білянсових сум у пересічі на одного члена в кооперативах „Унії", подаємо отсі дані: в 1930. р. — 10 зол., в 1931. р. — 25 зол., в 1932. р. — 33 зол., а в 1933. р. 36 зол.

А накінець запитаю п. проф. Ромера, чому він при своїх дослідах не подав цього самого порівнання польських кооператив „Зєдночення Звйонзкуф Спулдзельні Рольнічих" зі Союзом німецьких кооператив у Польщі?

Я його виручу і подам, з тої самої статистики, пересічі білянсових сум у золотих, що припадають на одного члена в цих двох Союзах:

	1928	1929	1930	1931	1932	1933
„Зєдночене"	75	89	94	96	98	89
Німецькі кооп.	1150	1354	1482	1371	1487	1496

Чи по такому статистичному порівнанні не задумує п. проф. Ромер витягнути на підставі тих самих льогічних преміс такого висновку, що польські кооперативи „Зєдночення" переводять політичну мобілізацію, а господарська справність німецьких копeратив є аж 15 разів більша?!

*

На доказ господарської справности і живучости українських кооператив у порівнанні до інших наведу тут інші критерії, які вже приняті в науковому світі:

а) Одним з них є оцінка, **кілько разів оберне якесь підприємство за рік своїм плинним майном.** До плинного майна зачислюємо такі позиції: **готівка, належности від торговельних централь, льокати,** ріжні довжники, **запаси товарів** і сирівців і т. зв. ріжні **активи. Коли ці суми поділимо через торги, то дістанемо многократність оборотів плинним майном.**

І ця саме статистика, якою послуговувався проф. Ромер, виказує, кілько разів обернули кооперативи поодиноких Союзів своїм плинним майном:

Кооперативи:	1930 р.	1931 р.	1932 р.	1933 р.
„Унії"	18	12	10	8
„Зєдночення"	12	11	8	8
Українські кооп.	16	13	10	8
Німецькі кооп.	17	18	15	12

З цього зіставлення бачимо, що українські кооперативи перевищують під цим оглядом всі польські кооперативи, а лише у двох останніх роках є рівні з польськими.

б) При оцінці господарської справности, зокрема здорових основ кооператив, послуговуються фахівці порівнанням **відношення власних фондів до чужих.** Коли приймемо власні фонди за „1", то чужі фонди були в молочарських кооперативах поодиноких Союзів у такій пропорції:

	1930 р.	1931 р.	1932 р.	1933 р.
„Унія"	2,96	2,68	2,41	1,79
„Зєдночене"	1,04	0,92	0,76	071
Українські кооп.	1,82	0,90	0,78	0,46
Німецькі кооп.	1,50	1,48	0,99	0,71

З цього бачимо, що в українській кооперації відношення власних фондів до чужих було постійно найкорисніше, що означає здорові основи нашої кооперації, опертої переважно на власні сили. З другого боку „вилазить шило з мішка" про високі білянсові суми в перечисленні на одного члена кооператив „Унії", які працюють з поважними довгами (чужими капіталами).

в) Ще досадніше бачимо це задовження, як безсумнівне мірило господарської справности на отсих статистичних порівнаннях.

	1931 р.	1932 р.	1933 р.
„Унія":			
а) члени	23.728	24.332	27.276
б) уділи	1.610 тис. зол.	1.608 тис. зол.	1.616 тис. зол.;
в) вірителі	5.841 тис. зол.	5.052 тис. зол.	4.993 тис. зол.
„Зєдночене":			
а) члени	205.023	199.071	210.879
б) уділи	5.275 тис. зол.	4.972 тис. зол.	4.483 тис. зол.;
в) вірителі	6.920 тис. зол.	5.400 тис. зол.	5.024 тис. зол.;
Українські кооперативи:			
а) члени	35.399	42.771	61.173
б) уділи	357 тис. зол.	470 тис. зол.	552 тис. зол.;
в) вірител.	655 тис. зол.	570 тис. зол.	396 тис. зол.
Німецькі кооперативи:			
а) члени	5.847	5.806	5.962
б) уділи	815 тис. зол.	778 тис. зол.	768 тис. зол.
в) вірителі	4.310 тис. зол.	3.875 тис. зол.	3.561 тис. зол.

З цього зіставлення бачимо наглядно, що в українських кооперативах є найбільший і постійний зріст уділового капіталу при постійнім зменшуванні задовжування. Число членів за тих три роки зросло в українській молочарській кооперації на 73%, при рівночаснім зрості суми на уділах 54,62%. Тимчасом у кооперативах „Унії", які собі бере за приклад проф. Ромер, зросло в тому самому часі число членів на 11%, зате суми на уділах всього на 0,37%.

г) А на закінчення цих виводів про господарську справність і висліди праці поодиноких кооператив нехай мені буде вільно ще навести матеріяльні висліди збірних білянсів окремих груп кооператив за рр. 1928—1933.

В нижче представленій табелі означуємо знаком „плюс" збірну білянсову надвишку, а знаком „мінус" вислідну білянсову втрату, все в тисячах золотих:

рр.:	1928	1929	1930	1931	1932	1933	Разом за 6 літ:
„Унія"	+28	—54	—135	—290	—273	—125	—849
„Зєдночене"	+104	—145	—338	—604	—421	—189	—1596
Українські к.	+298	+129	—20	—50	—32	+10	+335
Нім. кооп.	+136	+96	—85	—67	—79	—64	—18

Отже наші молочарські кооперативи, по словам проф. Ромера негосподарні, виказали одинокі за 6 літ збірну білянсову надвишку в сумі 335.000 зол. в тому часі, коли кооперативи „Зєдночення" мали білянсових страт на суму 1,596.000 зол.

Так отже, коли будемо підходити з безстороннього становища й без тенденції та оперувати справжніми науковими критеріями, то мусимо прийти до висновку, що наші молочарські кооперативи не тільки не є господарсько відсталі, але навпаки: вони проявляють велику живучість, оперту на свідомости й ідейности членів.

Інж. А. Палій,
директор Маслосоюзу.
(Докінчення буде).

Найбільшим ворогом для здорового, родинного життя є шинки, що відчужують батьків від родини й рівночасно ослаблюють джерело прожитку. — Я. Дубс.

КОЛИШНЄ НАШЕ МІЩАНСТВО І ТЕПЕРІШНЄ.

Недавню мою статтю в „Ділі" про наше львівське міщанство неоднаково оцінили читачі. Одні казали, що я не повинен був відкривати тієї рани, бо відкриваючи відемні сторінки міщанства, я неприхильно настроюю загал до всіх наших міщан, а багато читачів оцінило мою статтю, як слід, признаючи, що такі рани треба відкривати і радикально лікувати, без огляду на те, чи те лікування принесе хорому оздоровлення чи смерть.

Як приняв загал громадянства мої „ревеляції", нехай послужить прикладом такий факт: Минулої неділі був я на одній імпрезі, де промовляв до зібраного гурту приявних громадян один із наших львівських священників: „Читали п-во останнє „Діло" про те, як наше міщанство вирікається своєї віри, як масово покидає наш прегарний обряд, а з ним і націю? Не знаю, хто цю статтю писав, але якби знав, то озолотив би ту людину, що звертає нам увагу на жахливий стан, де наші українські міщани, вступаючи в подружі звязки з чужинками, з легким серцем вирікаються свого та масово покидають свій обряд".

Почувши такі слова признання, хочу сьогодні звернути увагу на те, що я не шукаю популярности, не маю наміру шкодити загалові нашого свідомого і патріотичного міщанства, але рад би запалити серця наших мешканців міст вогнем любови і привязання до своєї віри та нації, отже пятнування кожного прояву байдужости чи явної зради своєї віри не повинні ми вважати сензаційною ревеляцією, а закликом до інтенсивнішої праці над освідомлюванням наших несвідомих міщан, які показуються менше відпорними на спокуси, ніж наші навіть малограмотні селяни.

Трапляються останніми часами і по селах випадки, коли селянин українець переходить на латинський обряд, бо за це має змогу купити кусок землі, якої він так прагне. Але щоб так масово зміняти свій обряд і вирікатися своєї нації, як це роблять наші люди по містах, цього на селах нема.

Тут по наших містах наші люди просто торгують своєю вірою. Знаю одного, хоч і бідного робітника, котрий свій обряд дослівно продає за роботу і то постійно. Був українцем, коли йому обіцяли посаду; перейшов на латинство, коли стратив посаду, вернувсь назад до віри своїх батьків, а коли тут не може знайти роботи, погрожує, що знову перейде на латинство... Взагалі про робітництво, домашню прислугу та інших наших „сірих" людей по містах, якими

ЕВГЕН ГЕЛТОЙ. 2

СПАДЩИНА.

— Не думай, мій хлопче, — сказав стрийко Бенні, — що матимеш зі мною клопіт. Я — простий чоловік, якого життя навчило привикати до невигод... Я хотів би відпочити, а цього відпочинку не бажаю задурно... Щодо заплати, то ні сотик вам не заплачу, але все, що маю, то буде ваше, а що я не голий, як турецький святий, про це може посвідчити мій старий приятель, доктор Морріс...

Доктор Морріс, який до цього часу мовчав, якби мав зашиті уста, коротко засміявся: Бенні, має багато камінців.

— Особливі камінці! Колірові камінці!

— Блестячі камінці!

Обидва приятелі, сміючись пили.

Коли ми сиділи за вечерею, я знову полюбив стрийка Беннія. Був це цікавий чоловік, так само, як д-р Морріс, особливо для нас, які вели життя зовсім тихе, з ніким ненавязуючи зносин. Про такі пригоди, які нам стрийко Бенні оповідав, читав я досі тільки в романах. Однак оповідання його перевищало їх, бо мало в собі присмак дійсної правди. Д-р Морріс не був такий говірливий, виступав скорше як свідок і потверджував факти. Зате обидва, стрийко і доктор, пили як веселка воду. Десь коло десятої години сам стрийко звернув увагу моєї мамусі:

— Моя добра, старенька Лавро, добре зробиш, коли з дочкою відійдеш. Бачиш, що печінка й легені в мені горять наче вапнярка. Однак твої сини нехай тут залишаться... Коли мамуся відійшла, стрийко моргнув на доктора. Доктор відійшов і приніс з авта перед домом кілька пляшок коняку, віскі та інших напитків, а також і жменю темнавих американських цигар. Мабуть наше слабе вино їм не смакувало і вони затужили за сильнішим спіртом. Але нові напитки не викликали в них великої зміни. Стрийко та доктор говорили тільки трохи голосніше. Мали мабуть уже порядно висмалені жолудки.

— Морріс, ви тепер їдьте до міста — сказав стрийко — верніться до готелю і завтра привезіть мої речі!

— Гаразд, Бенні, — відповів доктор. — Чи собаки маю взяти зі собою?

— Ні. Собаки залишаться тут. Зрештою, тільки подивіться... Джессі справді щось не дуже добре...

— Море пошкодило їй. Плавба на морі. Не любить моря...

— Ця собака хвора...

І хопив фокстерієра за вуха. Пес скавулюючи положив голову на коліна.

— Тяжко хворий — додав доктор Морріс з глибоким пересвідченням.

— Думаю, що найрозумніше буде, коли його позбудемося.

— Буде найрозумніше, Бенні.

І заки я оглянувся, стрийко Бенні витягнув революер і бух! до собаки. Фокстерієр перевернувся, навіть і не гавкнув.

Ця жорстокість приголомшила мене. Петро підскочив і хотів щось сказати, але роздумався. Не мав прецінь права мішатися до приватних справ стрийка. Коли стрийко застрілив собаку, певно мав на це якусь причину. Я тихо сказав:

— Думаю, що вам, стрийку, не пошкодить, коли підете спати, бо ви змучені. Ходіть, покажу вам вашу кімнату...

— Так, так — сказав стрийко спокійно, — кажеш правду, ходімо! Тільки доктора відпроваджу до авта. А ти тимчасом принеси якийсь рискаль, щоб я міг закопати нещасливу Джессі.

(Далі буде)

майже ніхто не журиться, я тут не хочу говорити, бо це інша тема. Тут хочу ще насвітлити відносини серед заможнішого міщенства.

Колишнє українське міщанство було гордістю і славою української нації та нашої церкви. Колись наші міщани будували храми Божі, і збірним зусиллям і жертвами одиниць (Успенська церква, вежа Корняктів), колись наші купці ширили освіту, будили націю до життя, були першими піонірами української ідеї на Галицькій Землі, а сьогодні наші міщани масово покидають свою віру, бо так жінка хоче, або цього вимагає посада чи клієнтеля. Не буду голословний, але прошу редакції наших щоденників ствердити, скільки тих наших міщан, котрих ми поміщуємо постійно у списках українських ремісників, купців та інших підприємців, є передплатниками української преси, котра їх реклямує та накликує громадянство до підтримки гасла: „Свій до свого". В кожного з них знайдете в хаті щоденно „Век Нови" або інший „Експрес", але український часопис дуже рідко. Претенсії до громедянства є: „Підтримуйте мене, бо я свій", претенсії до преси теж є: Друкуйте мою фірму, бо я свій", але лише одиниці дають своїй пресі платні оголошення, і то переважно промисловці, а загал міщанства нехтує своєю пресою та українською книжкою.

У попередній статті я звернув увагу на відємні наслідки мішаних подруж, бо завжди, коли наш чоловік одружився з чужинкою, або наша жінка вийде за чужого, то ті люди для нас пропащі. За життя свого ще часом до нас признаються, згодом зовсім відчужуються, а про їх дітей нема що і згадувати, бо вони вже хрещені в чужому обряді. Але-ж бо в нас і таке буває, що діти свідомих українських батьків змінюють обряд та вирікаються своєї віри...

І на цю саме слабу сторінку нашого навіть „свідомого" міщанства я хотів би ще звернути увагу. Знову наведу приклади, взяті з недавніх спостережень:

На Личакові живе „свідомий" міщанин, багатий каменичник та ще й фільварок має на селі. Син його чи внук одружився з жидівкою і марнотравить з нею майно ті свій молодий вік. І то був єдиний син того міщанина. Подібний випадок трапився знову недавно. Син другого міщанина, гарний фізично парень, виступив з греко-кат. церкви лише тому, що його наречена іншого обряду. Знаю таких наших міщан, що своє майно завдячують виключно українському громадянству, а діти їх так виховані, що соромно ним до цього признаватися. Скаже мені дехто: „Ну, це вже годі, щоб винити родичів за поступки дорослих дітей, бо тут і оточення має вплив на молодь і ріжні обставини", але я скажу, що родичі багато винні. Бо якщо родичі живуть у страсі Божому, якщо родичі тілом і душею вірні своїй нації, якщо в хаті панує українська атмосфера, якщо дитина бачить у свого батька на столі український часопис та українську книжку, тоді така дитина не змінить своєї традиції. Правда, часом трапиться в найкращій родині виродок, але інша річ, коли відступство від віри й нації шириться — епідемічно.

Як нам боротися з цією епідемією? Чи тушувати такі факти і мовчати про них? Чи йти нам за прикладом жидівської „Хвілі", котра своїх відступників, хочби вони були найвищі достойники, пятнує поіменно, як відступників?

До тих прикладів, які я навів сьогодні та в попередній статті, я додав би ще немало подібних жахливих історій; можу подати точні прізвища та адреси, бо знаю тих людей, говорю з ними... Який хосен нам з таких „українських міщан"? Розумію, в нас тепер скрізь біда, безробіття, але-ж бо я говорю з людьми, які живуть у достатках, які моглиб тисячі жертвувати на ріжні народні цілі, але в дійсности ніколи на них і сотика не дадуть.

Не кажу, що всі наші міщани такі. Є, славити Господа, у нас чимало свідомих міщан, вірних своїй нації; вони самі раді, що хтось врешті порушив ту болючу рану. Саме між тими нашими патріотами-міщанами найлекше буде найти людей з досвідом, які певно найдуть раду, як пригорнути до себе слабих і малодушних, щоб для нас не пропали.

Гр. Мар-ин.

✝

В перші роковини смерти

о. Михайла Світенького

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

15. червня ц. р. у Львові, в каплиці Загального державного Шпиталю у Львові головний будинок, 1. пов.), в год. 7.15 рано і в Ладичині в год. 10 рано, на яку запрошує

Дочка.

Св. Дмитро Терлецький не явився на розправу.

Св. Маріян Унгурян, гр.-кат., заприсяжений зізнає, що нічого не пригадує собі і тому предсідник відчитав його зізнання.

Св. Степан Гаврилюк, гр.кат. заприсяжений каже, що знає підс. Лопуньку, який не розмовляв з ним на теми організації. Одночасно заявляє, що його зізнання, зложені у слідстві, неправдиві. Тому предсідник відчитав їх. З черги ставили питання свідкові: підс. Лопунька, чому свідок обтяжив його у слідстві, але не дістав відповіди; далі обор. д-р М. Західний і д-р Ст. Шухевич, якому предсідник відхилив кілька питань у справі переслухання цього свідка на поліції. Тому оборонець просить, щоб дозволено йому сконкретизувати питання. Після того питає свідка як дійшло взагалі до його зізнань? Чи вас на поліцію привели? Одначе предсідник відхилив і це питання. Тоді оборонець відкликався до трибуналу, що по нараді затвердив постанову предсідника. Одночасно предсідник упімнув оборонця, щоб не ставив подібних питань і не продовжував розправи, бо пристосує до нього законні міри.

АРЕШТУВАННЯ СВІДКА В СУДІ.

По виході св. Гаврилюка зі салі розправи на коридор поліційні агенти арештували його на приказ прокуратора у звязку з його нинішними зізнаннями.

Св. Роман Степанюк не явився на розправу. Його зізнання зі слідства предсідник відчитав.

Св. Іванна Кіт, гр.-кат. незаприсяжена, зізнає, що Герета винаняв помешкання в її матері. Говорив, що ранив собі ногу на мячевих змаганнях. Мешкав в її матері два дні й опісля його арештувала поліція. Герета приїхав до помешкання її матері з одною панною, кажучи, що це його сестра. Заявляє, що нею не була підс. Мицківна, якої не знає. До Герети не приходив ніякий лікар.

Св. Ян Гірни, поліц. агент переповідав більше ніж годину — згідно з актом обвинувачення — з подробицями зізнання, що їх зложили Герета, Мицківна, Дячишин та І. Мерцало на поліції. На питання обор. д-ра Ст. Шухевича чи була конфронтація між Дячишином і Теллюком та Іваноньком свідок каже, що не пригадує собі. Хто був при конфронтації Дячишина з Іванонькоm і чи списано з неї протокол свідок теж не пригадує собі.

Св. Йосиф Дугелло, комісар поліції, тепер у Тернополі оповідає про ліквідацію ОУН у звязку з відомими арештуваннями в червні 1934. р. Тоді ОУН припинила свою діяльність. Одначе з тим не хотіла погодитися опозиційна група „ЗОВ" під проводом Копача. Далі зізнавав про арештування у звязку з убивством Копача і Ковалюківної та намаганим убивством Ю. Дмитерка, про зізнання Герети, Мицківної, О. Біди, Дячишина, Мерцалів, О. Бабяка і Масюка. Каже, що Герета був одним з визначніших членів ОУН, бо Студентська Репрезентація, що є еманацією Українських Студентських Організацій у Польщі та стоїть під сильним впливом ОУН, уладила панахиду після смерти В. Герети. Каже, що у звязку з убивством Володимира Мельника арештовано Карачевського. Виявилось, що Карачевський закупив кількадесять револьверових набоїв. Арештований заявив, що не має зброї, а набої купив для свого товариша, але не виявив його прізвища. Далі каже, що Копач створив з Байталою в 1931. р. т. зв. „чорну сотню". Додає, що Байталу засуджено у звязку з заприязненням Копача з Ковалюківною. Оповідає, що Копач з доручення ОУН виконав атентат на Труша в 1934. р. у Скнилові, того самого дня, коли вбито бл. п. дир. Бабія. На Тру-

Великий політичний процес у Львові.

15 МОЛОДИХ УКРАЇНЦІВ (-ОК) ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ.

ПЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

В суботу 12. ц. м. зізнавали далі цілий день свідки. Публики на салі дуже мало.

Перший ввійшов на салю св. **Станислав Миколаєвський**, пол. агент і зізнав, що обсервував підс. Теллюка, який одного разу стрінувся з якимсь молодим чоловіком. Пізніше довідався, що ним був Бенцаль.

Св. Вінкентій Романовський, пол. агент зізнавав, що слідкував за підс. Дячишином. Каже, що він зустрічався з Іванонькоm.

Св. Ірина Царівна, тіточна сестра підс. Дмитерка, гр.-кат. заприсяжена, заявляє, що не буде складати зізнань щодо підс. Дмитерка. Знала Володимира Мельника від травня 1935. р. Розмовляла з ним про вбивство Копача і Ковалюківної. Мельник заявив, що їх убили тому, бо вони хотіли реорганізувати ОУН. Мельник рішуче заявив, що поголоски, будьто би Копач і Ковалюківна були провокаторами є неправдиві. Додав, що робить заходи, щоб вияснити ці безосновні закиди щодо Копача і Ковалюківної. Одної днини Мельник сказав, що справа з вияснениям убийства Ковалюківної є на добрій дорозі. Додав, що Копача не може боронити, бо він довів до розламу в організації і тому переплатив життям. Згадав, що того самого дня має стрінутися з одним чоловіком з організації, щоб остаточно вияснити справу вбивства Ковалюківної. Каже, що звертала увагу Мельникові, щоби був обережним при таких стрічах. Дістала відповідь, що йому нічого не загрожує. Не пригадує собі, чи Мельник говорив свідкові: що якщо в ОУН мають бути такі самі відносини, як дотепер, то краще, щоб ОУН не істнувала. Не говорив теж, що суд ОУН повинен був вислухати Копача і Ковалюківну. Підкреслював лише, що справа їх убивства мусить бути вияснена.

Св. Микола Скрипій, гр.кат., заприсяжений каже, що працював разом з В. Мельником, він був скритий і деколи розмовляв зі свідком на тему ОУН. Тому здогадувався, що Мельник є членом ОУН, бо знав, що він був арештований. Мельник згадував свідкові, що Ковалюківну вбито тому, бо забогато знала. Мельник говорив, що Копач був поліційним агентом, втягнув Марію Ковалюківну до ліса, щоб її поліція вбила. Мельник запевняв свідка, що довідається, хто вбив Марію Ковалюківну.

ша вмкаю приказ мабуть тому, що він не виконав якогось приказу. Додає, що поліція арештувала Труша і його засудили за приналежність до ОУН. Крім того ОУН видала теж відповідний приказ щодо Дмитерка, який чимось провинився супроти організації і Копач теж мав покарати його. Але цього приказу Копач не виконав, оповів про все Дмитеркові і після того дійшло між ними до тісної приязни. Вкінці заявляє, що на поліції ніхто не бив підсудних, як про це вичитав у „Ділі" при зізнаннях підсудних Дячишина і Дмитерка. Цей останній заявив, що його дійсно не били, лише тримали у темниці. Після питання обор. д-ра Ст. Шухевича предсідник відложив розправу до понеділка до 9. год. рано

—o—

ЗАБУТА МОГИЛА.

ПОКЛИК КРУЖКА СОЮЗУ УКРАЇНОК НА ЛИЧАКОВІ.

На Личаківському цвинтарі стоїть похилений хрестик на забутій могилі, з ледви вже читким написом: **Шмінда.** Та могила, мов бідна загублена сирота серед пишних, величавих гробниць, сіріє у своїй драній одежині. Час до часу заходить там товаришка по мистецькому званні з української сцени п. Ганна Юрчакова, зложить китицю скромних цвітів, зросить вдовиною сльозою та пошанує память покійної і зідхне щирою молитвою.

Чи знаєте, чия то осиротіла могилка і кого вона криє? — Криє тлінні останки вельми заслуженої для української сцени і добре знаної та все теплими словами згадуваної артистки українського театру **Антонини Осиповичевої.** Ця артистка збирала бурю оплесків, чарувала мистецькою грою і своїми креаціями залишилася незміру щою у споминах нашого старшого громадянства.

Велику журбу має п. Ганна Юрчакова. Минає 10 літ від смерти бл. п. Осиповичевої, небавком перекопають могилу й усунуть з неї хрест, а товаришка Покійної сама не має засобів, щоб цьому запобігти.

Кружок Союзу Українок Личаківської дільниці у Львові звертається до всього українського громадянства з проханням зложити бодай скромний даток на викуп місця під могилу хоч на 20 літ, де можна би поставити бодай скромний дубовий хрест на могилі бл. п. Осиповичевої, і цим пошанувати память Покійної за її посвяту для української сцени серед злиднів повних 40 літ.

Нехай наш поклик потрапить до сердець старшого громадянства і причиниться хочби до скромних, але масових датків! Хочби найдрібніші жертви слати на адресу голови Кружка Союзу Українок Вп. Пані Іванни Бережанської, Львів, вул. Ґенінґа 38/I.

—o—

Папуга... і що з цього вийшло?

(Правдива історія.)

Приятелі моїх приятелів мали папугу — гарну папугу, яку кликали Рікі. Мав я це сотворіння трохи в печінках. Доводила вона мене до білої люти, бо дерлася немовливо, ледви я входив до кімнати: „Сідай"! Не встиг я ще звитатися з Івасем і Льолею, а вже птаха раз-у-раз повторяла: „Сідай! Сідай! Сідай!"

— Не любиш, бачу нашої Рікі, — сказав котрогось дня добрий Івась. — Денервує тебе її чемність.

— Ні.. ані трохи.

— Не вяжись, Стефане, не любиш Рікі, але не маш рації — завважила Льоля. — Це таке любе сотворіння. Вивчилася цього „сідай" від нас. Тільки раз чула вона, як просимо гостей: „сідай", і повторяє відтак, виручуючи господарів у чемности.

— Дійсно так, це дуже цікаве — відповідав я, немов зацікавлюючись здібностями Рікі.

Прийшло літо. Я взяв відпустку і хотів поїхати над море. Та сталося інакше. Я мусів відложити свій відїзд на місяць пізніше. Це не поправило мого гумору. І саме в дні невдалого виїзду, нагло приходить Івась з пропозицією, яка могла би спричинити біль голови навіть у флегматичної мами Сиренки-Тувинки. Івась з нахабством запропонував мені ні більше ні менше тільки взяти на прожиток Рікі:

— Позавтра виїздимо на три тижні, замикаємо мешкання та не маємо де примістити нашої папужки. Будь такий добрий, і возьми її до себе!

Сталося. Від тоді дістав я товаришку парубоцької недолі. Рікі „осолоджувала" хвилини моєї самоти в мурах мого мешкання. Від пятої зранку вдячно покрикувала, витаючи мене у безладній мові. В осьмій, коли я вже встав, Рікі з точністю годинника, чи професора руханки, виголошувала короткі афоризми. „Витай — Сідай! — Виграй!" — це був її щоденний репертуар. Найбільше дразнило мене це „виграй". Відки вона це взяла? Хто її навчив слова „виграй" і в якій цілі?

Колиб я не боявся наслідків, то скрутив би голову папузі. Одного дня загіпнотизований вічним „виграй", зійшов я до колектури і взяв чвертку льосу.

Усе кінчиться, — скінчилася вкінці і гостина Рікі у мене. Івасі приїхали і забрали папугу. Япросив Івася, щоби виясңив мені новий репертуар Рікі.

— Чула, як Льоля завдно мене намовляла купити льос Державної Льотерії. „Виграй вже" — повторяла Рікі затямила собі „виграй" і засвоїла собі це слово. А найцікавіше це те, що я виграв 10.000. Про це довідався я вчора, негайно по повороті.

— Що ти кажеш? Складаю тобі бажання. Але уяви собі, що за збіг обставин. Щоденний поклик Рікі поділав на мене так, що я купив чвертку до I. класи 39. Льотерії.

— Номен, омен, виграєш Стефане, напевно виграєш! Це я тобі кажу. Виграєш, бо хто не грає, не може виграти, а хто грає, до того як не нині, то завтра всміхнеться щастя.

Осторога для Всч. ОО. Парохів.

Ген. Інститут Католицької Акції остерігає Всч. Отців Парохів перед замовлюванням або купованням пропамятних таблиць, виданих з нагоди свята У. М. Х., в іншому джерелі, як тільки через Ген. Інститут К. А., або через кольпортерів, що викажуться відповідними повновластями від Ген. Інституту. Наші таблиці є виконані в теракоті або камені і коштують по 35 зол. за штуку. На відворотній стороні кожна таблиця матиме охоронний знак — печатку Ген. Інституту К. А.

Всякі інші таблиці, набуті в інших джерелах і виконані з іншого матеріялу, не мають дозволу адміністраційної влади і консерваторського Уряду, а тимсамим їх вмурування може наразити ОО. Парохів на неприємности і зайвий кошт.

Секретаріят Ген. Інституту К. А.

—o—

ЗІ СОЙМОВИХ КОМІСІЙ.

Соймова комісія праці приняла сенатську поправку до закоонпроєкту про заосмотрення б. учасників боротьби за незалежність Польщі. Також правнича комісія приняла всі поправки, що їх вніс сенат до законопроєкту про ліквідацію майна опущеного.

На комісії контролі державних довгів експерти виголосили реферати,

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО „МИРНОЇ" РОЗВЯЗКИ ПАЛЕСТИНСЬКОГО ПИТАННЯ.

Військове командування Палестини розміщує по всьому краю, зокрема в гористих околицях (Абу-Ґош, Дзамін, Туль-Карім) і на пограниччі Сирії дрібні гарнізони з легкими повями і скорострілами.

Араби припускають, що королівська комісія не проголосить свого рішення, доки не покінчаться ці військові приготування.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Редакційний меценат.

Нобель, Карнегі, Рокефелер... Скільки з ними іменами звязаних фондацій, дотацій, нагород і тим подібних підмог. Міліонові маєтки, вібрані впродовж цілого життя, не йшли тільки на яхти, віллі, та авта дітей, внуків і правнуків, але й на бібліотеки, музеї, інститути, лічниці та літературні нагороди.

Великі держави — великі богачі, колиб у нас такий шведський Нобель, чи американський Рокефелер, то перевернув би Галичину догори ногами. Міг би навіть мати величезну хлопську партію, якої перший пункт програми був би: вся земля без викупу для панів.

Нажаль у нас нема міліонерів, бо край вуенький у всіх напрямах і ділянках. Хто має тисячу золотих платні — той магнат, хто зложив пять тисяч — той фінансовий потентат, а хто доробився камінички — той майже автентичний Крез.

Тому не диво, що наші фондації не можуть рівнятися до шведської чи американської, але — коли брати під увагу наші обставини — хто зна чи не перевищують їх.

Час до часу заходить у нашу редакцію громадянин, що ціле життя доставляв людям солодощів, сам ковтаючи нераз і не два гірку слину. Але не згірк від того і, коли до нас зайде, все має гумор та добрі помисли.

Прийшов раз, глянув на стіни, усміхнувся і казав на свій кошт помалювати кімнату. Прийшов другий раз — заложився, що Ел рд VIII. виграє і... програв друге снідання.

А коли прийшов утрете і — сів на канапу. Він чоловічок невеликого росту, перцевої ваги, то ми й не остерігали. Але канапа і цього не витримала: запалася так компромітуючо, що наш меценат ноги наставив.

Викараскався з трудом і зміцня виголосив до нас підбурюючу промову:

— Панове! Ви інтеліґентні культурні люди, що працюєте для добра нації (між іншим дещо мені в цім не подобається), що в поті чола творите щодня статті, фейлетони, новинки, що даєте нам політичні вказівки (ваше становище до еспанського уряду зовсім неправильне), ви терпите в себе таку канапу?!

— А що маємо зробити?

— Дати до віднови!

— На чий кошт?

Меценат тільки хвилину мовчав. Далі вдарився в груди:

— На мій!

— Е-е, ще шукати за тапицером...

Меценат запалився:

— Не треба. Обійдеться без вашої помочі. Сам його пошукаю. Поважання!...

І твердим кроком вимашерував з редакції. Другої днини канапа зникла як камфора.

— Може й справді?!...

— Напевно!..

— На свій кошт?!...

— Ні, певно на твій!

Третьої, четвертої і пятої днини канапи не було. Панна Нуна ходила в тих днях рідше до кіна, бо не було на чім присістися і переконати картового референта, що вона „направду вже давно не була".

На пятий день відчинилися нарозтвір двері і в кімнату віхала — канапа. Але яка! Направлена, вимощена і наново покрита. Може тепер на неї сісти стокільоґрамовий князь. Зразу стала найкращим меблем у кімнаті і любимцем усіх гостей.

Не лишилося це без наслідків і на камяниці „Просвіти". Канапа, мандруючи на гору, заломила один ступень архаічних сходів. Сеніорка наших камениць „узяла на амбіт" і вставила не один, а два ступні і ще крім цього виложила кілька метрів підлоги та вибілила кільканацять метрів стіни.

Нині зявився в редакції наш меценат. Був лихий як три жандарми, бо впав на новім, грубо за високім сході, і оббілився до свіжого вапна.

Маю враження, що „Просвіті" грозять нові сходи і добрий лякер на стінах.

Галактіон Чіпка.

НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

Як подає „Радіо Рекетес", також на фронті Кордова заняли національні війська дуже важні становища на відтинку Вілля Гарта. Важна акція розвивається на фронті Естремадури. Комуніют національного командування повідомляє, що на араґонському фронті заломилися три наступи червоних; так само на відтинку Пеннароя та Еспіель (південний фронт)

Еміґраційні справи.

ДЕВІЗОВІ СПРАВИ

На численні запити в справі побирання оплат за переїзд від чужинців Еміґраційний Синдикат пояснює:

По думці декрету През. Р. П. з 26. квітня 1937 чужинцем є фізична або правна особа, що має постійне місце замешкання чи пак осідок за границею, не виключаючи відділів або заграничних філій, інституцій та краєвих підприємств. До чужинців слід зачислити також польських громадян, що мешкають постійно за границею, а приїзджають до Польщі тільки на короткий час.

Громадянин чужої держави, що постійно мешкає в Польщі, в понятті девізового закону не є чужинцем і має право при виїзді забрати зі собою без дозволу Девізової Комісії суму, що не перевищає рівновартість 200 зол. від пашпорту; напр. особа, уроджена в Злучених Державах П. Америки, мешкає в Польщі кілька літ підряд і дістала американський пашпорт у Варшаві. Ця особа може забрати зі собою без окремого дозволу Девізової Комісії рівновартість 200 зол. від пашпорту. В девізових справах рішає не громадянство петента, але місце постійного замешкання.

Засадничо чужинці поносять всі оплати за переїзд у чужій валюті, а не в польських золотих. Коли чужинець бажає платити за переїзд у польських золотих, мусить на те дістати дозвіл Девізової Комісії.

Девізова Комісія в управненнях, що їх дала корабельним товариствам, виразно ствердила, що всі належности з якогонебудь титулу від чужинців для корабельн. товариствах повинні бути покривані в девізах або чеком з вільного заграничного рахунку, чи пак міжнародним поштовим переказом. Прийняття в таких випадках оплат у золотових банкнотах є недопускальне.

Чужинці, як уже вище вияснено, за заплати в польських золотих мусять дістати дозвіл Девізової Комісії. Навіть і в такім випадку, коли мають золотовий рахунок вільний або заблькований у краю. З повищого випливає, що від дозволу Девізової Комісії узалежнене набуття корабельного білету в золотих з особою замешкалою в Польщі, для особи, що постійно мешкає за границею

Звороти за закуплені в Польщі корабельні карти можуть бути переводжені лише в краю.

10-золотові прогульки на Міжнародню Виставу у Парижі.

Увесь світ з незвичайним ентузіязмом привітав відкриття Світової Вистави Мистецтва і Техніки в Парижі. Ми витаємо її з тим більшою радістю, що завдяки ній маємо нагоду побути бодай кілька днів у столиці світа, яку дотепер майже оминали у прогульках польські бюра подорожі.

Серед багатьох прогульок, які польські бюра подорожі оголошували, найцікавіші є ті прогульки, яких шлях є: Варшава — Берлін — Париж — Марсилія — французька Рівієра — Італійська — Генуа — Мілано — Венеція — Відень — Варшава.

Оплату 10 золотову, в якій містяться всі кошти подорожі (пашпорт, візи, білети, готель, удержання, білет на Виставу і т. п.) приймає кожна колектура державної льотерії. Той, хто виграє бодай 300 зол., зможе виїхати до Парижа, видаючи тільки 10 зол.! Тому всі до колектур і то швидко, бо обмежений пашпортовий континґент на Виставу

Літературна сторінка.

Чи репортажі належать до літератури?

Щораз частіше читаємо спомини подорожі, які воліємо від повістей або оповідань, коли ця т. зв. „справжня література" нецікаве. Після війни поширилися особисті враження учасників небуденних подій і до літератури вдерлися журналісти. Повстав навіть новий термін „репортаж" на означення такого роду вражінь, де автор змальовує дійсні події, живих людей, якесь означене середовище, промовчуючи все те, що йому видається несутнє і прикрашуючи свій опис фантазією для повнішого, „вірнішого" образу.

Як виглядають такі описи — знаємо вже із преси та книжок. Є обходисвіти, великі репортери такі як Альберт Льондон, Кац або Кіш (до них можна додати ще кількадесять добрих імен!), що вибираються у найдальші закутини світа та найнебезпечніші місця, щоб тільки найти там новий, сенсаційний живий матеріял.

Виринає цікаве питання: чи т. зв. репортаж можна поставити поруч інших літературних жанрів, таких як повість або новеля? чи взагалі репортаж є „літературою" чи тільки публіцистикою, а коли це література, то чи є між ним та іншими жанрами яка ріжниця?

В історії літератури знаємо „репортажі", що залишилися довше, ніж „найчистіші" літературні твори. Що таке Ксенофонта „Анабазіс" або Цезаря „Про ґалійську війну", як не звичайні спомини, написані літературно? „Італійська подорож" Ґетого, це теж щось більше як добра повість.

Ясно, що вартість вражінь очевидця залежить від їх якости. Але є такі, які принципіяльно відмовляють вартости вражінням, які взяті безпосередньо з життя і до яких додано так мало, що виринає сумнів: чи можна тут казати про творчість. Непорозуміння тут у тому, що в літературному творі автор буцім-то все „вигадує", а в репортажі списує правдиві події. Читач не знаючи, звідки автор узяв матеріял до своєї повісти — чи виведені в ній герої, події та краєвиди правдиві — може гадати, що все це „чиста творчість".

Маємо повісти, де героями є правдиві постаті (нпр. повісти історичні) і де ввесь матеріял запозичений, а проте вони не тратять через те на своїй літературній вартости. Репортажист бере постаті сучасні, живі, часто мало замітні, а тому, що ми знаємо про це — нам видається, що він тільки фотограф. Автім літературний репортаж ріжниться так само від звичайного газетного опису, як повість доброго письменника від тих повістей, якими заповняють великі денники свої відтинки, щоб задовольнити голод сензації пересічних читачів.

У літературі все залежить від того, як автор обробив свій матеріял. Літературний репортаж так мало ріжниться нераз від повісти, що читач може навіть не знати, чи читає повість. Автори повістей не називають своїх героїв правдивими прізвищами здебільша тому, що не хотять тягатися по судах із змальованими ще живими людьми, яких приватні таємниці можуть дійти до загального відома. У репортажі „дійсність фактів" має подібне значіння, як в історичній повісти, де автор мусить сплатити довг „історичній правді". Нинішній актуальний репортаж за 10 чи 20 літ стає історичним документом. Чи залишається він літературним твором це залежить від таких самих його прикмет, як і в історичному творі: — чи відтворені в ньому події та постаті житимуть так само, як події та постаті великого повістяра.

Українські письменники в болгарській літературі.

II.

Другий болгарський поет — Любен Каравелов переклав з „Кобзаря" лише шість поезій, з яких „Неофіти" так і залишилися в рукописі. Він зробив також пять перекладів з Марка Вовчка. Вся його творчість йшла під впливом Т. Шевченка. У першій збірці творів Л. Каравелова на 191 поезій, 113 є писаних під впливом Шевченка. Критик Велічков писав: „Усі вірші Л. Каравелова писані у дусі і по формі віршів українського поета Шевченка, але вже без їх поетичности. Взагалі українські письменники, Шевченко, Марко Вовчок, Основяненко, деспотично впливали на Каравелів белетристичний талант і він ніколи не міг еманципуватись від українських зразків".

Але найглибше і найліпше зрозумів Шевченка третій болгарський письменник зперед визвольної доби Болгарії — П. Славейко. Він вложив багато душі і свого таланту у зболгарщеніим речі з „Кобзаря".

П. Славейко, так як і Шевченко, боровся за волю і добро свого народу, переймався його болями і кликав повстати і скинути з себе турецьке ярмо.

І Славейко, і Жінзіфов і Каравелов — всі вони були борцями народу, який змагав, як і ми, до волі, до незалежности. Шевченко був їх учителем і взірцем борця і саме тому всім їм так глибоко запав у душу наш славетний „Кобзар". Маючи одну ідею, одні шляхи й одні гасла вони так охоче наподоблювали Шевченка, так залюбки підпадали під його вплив. Особливо П. Славейко, який все своє життя присвятив болгарському народові. Самий зміст свого життя цей болгарський поет вбачав саме в тій боротьбі, яку вів тоді болгарський нарід і тому недивним є коли його найліпші поезії є саме ті, які казали за ту боротьбу, які будили його нарід, поезії, які так подібні були поезіям Шевченка.

Настало визволення Болгарії. Про Шевченка та інших наших письменників, поволі забувають і в болгарській літературі тепер майже нема слідів взаємин із нашою. Пройшли часи коли в болгарській літературі, за словами сучасного болгарського поета і нашого приятеля Ст. Чілінгірова — „болгарському поетові не зосталося нічого іншого, як замінити „Україна" на „Болгарію", гетьмана на болгарського царя, Дніпро на Янтру, Дунай чи Вардар, широкі степи і самітні могили на Балкани, москаля на турка".

Коли настали для Болгарії щасливі дні свободи, з болгарської літератури щезають поезії боротьби народу за волю. Запановує вплив російської літератури, змінюються і думки про ідею славянства. Десь у 90-тих роках і пізніше Шевченко знову появляється в перекладній болгарській літературі, але на жаль вже не з оригіналу, а з московських перекладів. Щойно з часом, коли болгарська література визволюється зпід чужих впливів і слабне нахил до „могутньої" Росії, поволі починають оживати старі ідеї славянства.

Десь у 1910—1914 роках, після своєї подорожі до Галичини, вміщує П. Тодоров декілька перекладів Стефаника. В 1914 році нагадує про Т. Шевченка один з найбільших приятелів українського народу професор І. Шишманов і закликає болгарське громадянство вшанувати соті роковини народження українського Кобзаря. Славянська Беседа в Софії влаштовує величаву академію, а потім випускає окремим друком прочитані на тій академії реферати С. Станімірова — біографію і І. Шишманова студію про творчість і вплив Шевченка на болгарських письменників. Один з найбільших знавців Шевченка і найліпший його перекладач, С. Чілінгіров присвячує з тої нагоди Т. Шевченкові гарну поезію.

Пізніше появляються переклади Х. Цанкова-Деритана з І. Франка і О. Олеся. Пишуть про Україну — проф. І. Шишманов, проф. С. Младенов, Н. Балабанов, І. Іхчієв, Д. Страшиміров та інші. Зацікавлення нашою літературою зростає. Може і настане час, коли кожен культурний болгарин буде знати трохи більше і про наш край і про нашу літературу.

В. Ф-ч.

Хроніка.

З НОВИХ АНГЛІЙСЬКИХ ПОВІСТЕЙ.

Англія, Китай, Ірляндія.

Льоренс Гаусман дає у своїй повісти „Король Джон з Джінгальо" гостру політичну сатиру на тему клопотів, які має конституційний король у такій політичній системі як Англія. Герой повісти це симпатична людина, яка перестає бути автоматом тільки завдяки свому безпосередньому темпераментові, доречі трохи небезпечному. Діяльність короля починається у добі політичної кризи, коли премієр-міністр приготовляє новий закон про банкноти; король орієнтується в інтригах, що мають на меті забезпечити інтереси капіталістів. Маємо тут теж любовну інтригу: любов королівського сина до доньки архиєпископа в часі, коли вищі духовники мають дістати нові права. Знаменита сцена повісти, коли премієр-міністр заявляє архиєпископові, що його донька не може вийти заміж за наслідника престолу. Повість має багато гумору.

Джон Ван Дайк дає нову повість з китайського життя „Китайська ріка". Побутові картини такі вірні, що читача не вражає ексцентрична поведінка двох головних героїв. Дженні Давідсон залишається в Китаю без сотика по смерти свого нареченого, вбитого бандитами. Вона працює тяжко на ріжних бідних становищах і находить велику симпатію у двох цікавих типах — бідному китайцеві і лікареві-місіонареві д-р Лі. Праця та фільософія д-ра Лі відкриває читачеві частину невідомого Китаю.

Англійська критика приняла дуже прихильно повість дебютантки Оліві Маннінґ „Вітер змінюється", якої дія відбувається у добі відомого англо-ірляндського конфлікту з 1923 р. Авторова не дає, як її попередники, картини політичної та соціяльної боротьби, а головно виводить характери. Психольоґія ірляндських модерних жінок відтворена наскрізь оригінально.

ЧИМ КЕРМУЮТЬСЯ ПОКУПЦІ КНИЖОК?

Данський часопис „Політікен" розписав між своїми читачами таку анкету:

— Чим ви кермуєтесь при купні якоїнебудь книжки?

Трицять вісім відсотків читачів покликується на голоси критики.

Шістнацять — на оголошення та часописну реклямy.

Двацять — на привабливість заголовків.

Девять — на раду приятелів.

Чотири — на імя автора.

Вкінці 28% читачів не знають, чому купили таку чи іншу книжку. Якщо на очі попалаб була інша книжка — купилаб іншу.

Цікаве, що тільки 4% покликується на прізвище автора, зн. тільки 4 проц. читачів справді цікавиться літературою.

ДРІБНІ ВІСТКИ.

— Відомий американський письменник Аптон Сінклер написав у книжці „Кінець бідноти" історію своєї кандидатури на президента в Каліфорнії, засовуючи причини своєї невдачі.

— Два славні англійські летуни Бтертон і Барльов, що перші перелетіли Еверест видали книжку „Слідами переможців", де дають перший огляд успіхів сучасного летунства. Книжку переклали вже на німецьке

— Вийшла по англійськи біографія короля Юрія VI. (теж і у франц. перекладі) — Джона Карзвантіє. Це не похвальна студія, а вірний образ живого чоловіка з ріжними недугами, який умів завдяки сильній волі перемогти всі недуги та труднощі. Поруч нього зазначений великий вплив його жінки, королеви Мері.

— Француз д-р Де Бертралфос разом із бароном Де Марікур написали „Фізіольоґічну історію Бурбонів", показуючи вплив патальоґічних ознак цієї династії на всіх нащадків. При кожному члені цього роду вказані всі його фізичні та психічні недостачі.

— Кльод Фаррер, член Франц. Академії, автор відомих екзотичних повістей, видав книжку „Духові сили Сходу" — про Індію, Китай, Японію та Туреччину.

— Отто Габсбурґ дождався вже окремої біографії по французьки; написав її Филип Амте.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Зернятко піску.

ЖАХЛИВИЙ НАПАД НА АМЕРИКАНСЬКИЙ ЕКСПРЕС і ЙОГО НАСЛІДКИ

Недавно закінчився у Злучених Державах незвичайно сензаційний процес, який навіть серед призвичаєних до грабунків і вбивств американців, викликав величезне зацікавлення. Часописи задруковували цілі шпальти спершу описом нападу а згодом процесу і слідства.

Сміливий напад.

Минув уже майже рік від виконання нападу на експрес, який переїздив побережжям Атлянтійського Океану. Плян нападу був знаменито обдуманий.

Залізниця залишила вже тунель біля Сіскію й гнала стрілою серед нічної темноти. Раптом машиніст запримітив у віддалі дві червоні ліхтарні, що раз-ураз сигналізували небезпеку. Це його заскочило, бо зразу ніяк не міг зрозуміти незнайомого світла. Шлях був вільний і на попередній стації йому нічого не заповідали. Одначе блиснула одна думка: „може шлях ушкоджений", „здержати поїзд". Машиніст здержав без надуми поїзд.

В цій хвилині посипався на нього град куль, що забив його й молодого помічника. Ось початок сензаційного нападу, що счинив багато галасу.

Грабіж напасників.

Незабаром прибув на місце нападу залізничий службовик, що запримітив сильне опізнення поїзду. Напасники його запримітили і застрілили, щоб не було ніяких свідків їхнього вчинку.

Відгомін стрілів заалярмував урядовця почтового амбулянсу. Отже без надуми зачинив сильно двері й приготовився до оборони. Та хитрі бандити продумали й на це спосіб. Вони підложили під поїзд динаміт, що здемолював почтовий амбулянс. В одній моменті вагон розлетівся тільки урядник чудом врятувався. Напасники не пустили його живого, тільки негайно застрілили біля залізничих рейок.

Розвідчики працюють.

Напасники докладали всіх зусиль, щоб ограбити подорожніх та забрати всі гроші з почтового амбулянсу. Одначе подорожні в пору запримітили небезпеку й розбіглися в нічній темряві. Тоді втекли теж і напасники.

Незабаром прибула на місце поліція та слідча влада, що найшла плащ одного з бандитів. Напасники не лишили більше ніяких слідів. Під час розшуків запримітив поліційний розвідчик у кишені плаща кілька зернят піску, а на плечах товсту пляму й один волосок. Ці дрібниці викрили грізних напасників, що заграбили багато грошей та дорогоцінностей.

Плащ віддали негайно до хемічної аналізи, щоб устійнити деякі інформації розвідчиків. Аналізу перепровадив славний американський учений з університету в Каліфорнії, який називається Едвард Оскар Гайнріх.

Після кількаденних праць він описав вигляд власника плаща. Був це мужчина — як каже Гайнріх — 1.70 м. високий, худий, гладко виголений, має 25 літ, давніше працював у деревнім промислі в північній частині Вашингтону, або в Орегоні. Незнайомий увесь час працював лівою рукою.

На сліді.

Всіх зацікавили праці вченого, неодин бажав дізнатися, у який спосіб описав Гайнріх вигляд напасника.

Згодом і про це написали часописи. Товста пляма була з живиці, маленький волосок устійнив вік, відповідний уклад плаща вказував, що напасник працює завжди лівою рукою. Американська поліція працювала невпинно. Негайно розіслали по краю в 50.000 примірниках точні описи злочинця, щоб устійнити місце його побуту.

Цілий слідчий апарат працював із докладністю годинника і своєю сіткою обхоплював усі закутини краю. Праця поліції дала швидко добрі висліди, бо згодом наспіли вісти, що в Атремоні працювали три брати в деревному промислі й один із них був майкутником.

Усі інформації згоджувалися з описом ученого. В згаданому місті працював зовсім подібний чоловік. Незабаром розіслала поліція його знимку та відозву до всіх громадян, щоб помогли спіймати злочинця. Одного дня зголосився до поліції вояк із Филипин та заявив, що перебував з одним осібняком, подібним до напасника. Він називався Пріч. Поліція арештувала негайно Пріча та віднайшла його братів. Усі вони призналися до вини, тому не засіли на електричнім кріслі. Сьогодні перебувають грізні напасники на американськім острові, що зветься Аляктраз.

—o—

У льондонських переулках.

Льондон це велетенське 8-міліонове місто — це столиця наймогутнішої й найбільшої світової держави Великої Британії та одно з найбільших міст у світі. Та треба ще знати й те, що Льондон — це теж найбільша морська пристань у світі.

У Льондоні, у його доках тисячі кораблів причалює та закидає якір. Вони скидають тут свій вантаж — товари, що їх пізніше пересилають до ріжних торговельних станиць по цілому світі. Треба також згадати, що Льондон є найбільшою товаровою біржою в світі.

Пристанева дільниця Льондону — це справжне муравлище вуличок. Навіть небагато родовитих мешканців Льондону вміє тут якслід орієнтуватися. Саме в цій дільниці міста менше можна стрінути англійців, зате більше чужинців і саме чужинці надають пристаневій дільниці Льондону окрему закраску.

Лапка на миші.

Найславнішою морецькою коршмою в пристаневій дільниці Льондону є господа Шарлі Бравна.

Моряки називають її по свому — „лапка на миші". Таким прізвищем стали прозивати цю коршму ще з часів великої війни. Тоді коршма Шарлі Бравна була в цілій пристаневій дільниці єдиним місцем, де відбувалися танці. З цього приводу сюди найрадше заходили моряки та всякі дами легкого, а то й зовсім „неважкого" калібру. Між цими дамами було багато німецьких шпигунок. Моряки ставали за чаркою дуже балакучі. Дуже часто траплялося, що мальована танцюристка вміла вивідатися за чаркою від моряків про такі тайни, що їх не видобули би і найкращі шпигуни.

„Дялько" Шарлі.

Якийсь час не зустрічали таємні танцюристки ніяких перешкод у свому небезпечному завданні. Та власник коршми Шарлі Бравн дуже швидко пронюхав письмо носом і збагнув, що твориться в його „порядному" льокалі. Він повідомив поліцію, відомий Скомленд Ярд.

Одної ночі панове зі Скотленд Ярду влаштували в коршмі облаву й арештували кільканацять дівчат, підозрілих у шпигунстві в користь Німеччини.

Ця подія немов зимною водою змила голови легковірних, необережних моряків.

Незвичайні памятки

Думати, що коршма дядька Шарлі Бравна, або по моряцькому „лапка на миші", це звичайна пристанева „кнайпа", було би великою помилкою. Навпаки. Господа Шарлі Бравна швидше пригадує третьорядний ресторан у якомусь тихому містечку. Її господар, син славного Шарлі Бравна, що здемаскував шпигунські тенета — це чепурний, вчений джентельмен. Він залюбки показує гостям свій „музей". Це збірка всяких предметів, що їх привозять відвідувачі цієї господи з ріжних сторін світа. Цю збірку почав організувати ще його батько

Чого там нема!

Поруч кусників египетської мумії лежать там засушені риби з південних морей, японські фігурки зі слоневої кости поруч із несамовитими муринськими різьбами.

На стінах є тут безліч всяких зразків зброї, часто дуже цікавих та цінних. Туди, до господи Бравна, заходять не лише моряки та пристаневі робітники. Туди заходять часом навіть вибагливі товариства чепурних джентельменів та гарних „леді", щоб у тій цікавій атмосфері випити шклянку шампана.

Китайська дільниця.

Недалеко від господи Бравна є китайська дільниця. Дуже небезпечно ходити по темних закамарках цеї дільниці. Англійська поліція остерігає перед такими прогульками не лише чужинців, але й мешканців Льондону. Коли хтось хоче конче оглянути цю дільницю, то добре зробить, коли візьме собі до товариства якогось детектива, що добре знає тутешні „ходи" та вміє на випадок потреби дати собі раду з небезпекою.

У китайській дільниці Льондону є безліч малих ресторанів. Більшість із них, це водночас доми гри.

Нагінка на отруту.

Раніш, то неодин із них ховав під своєю вивіскою тайну курильню опію, цієї жахливої східної отрути.

Такі курильні опію можна сьогодні там щораз рідше стрінути, бо поліція зуміла їм задати сильний удар. До цього примусила поліцію ціла низка злочинів, що родилися в таких печерах опію.

Нема сумніву, що й сьогодні напевно є ще такі печери опію, одначе вони оповиті великою тайною та доступні майже виключно для китайців.

РАДА НА ЦИГАНІВ.

Болгарське містечко Туровія було недавно видовищем справді дивної події. Мешканці цього міста жалувалися від довшого часу на язву циганів, які не зважаючи на заборону, ночували в парках, садах і навіть у городах положених безпосередно в сусідстві помешкань.

Цигани відповідали на всі пересторги кпинами та заявляли, що дуже радо заміняються місцем під голим небом на нічліг у домах та у вигідних постелях. Обурений постійними кпинами бурмистр рішив покарати циганів.

Одної гарячої червневої ночі уладив він на них облаву. До міських арештів спровадили більше як 40 циганів. На другий день у полудневих годинах у присутності всіх мешканців відбувся суд, а відтак „екзекуція". Чотиром найстаршим циганам, яких уважали провідниками циганської ватаги обтяли прилюдно волосся. Цій символічній карі приглядалась юрба цікавих, а стрижії за кілька хвилин обсмушили буйні чуприни циганських ватагів.

Після цих демонстраційних пострижин цигани винеслася з містечка, а інші ватаги обминають далеко це негостинне місто.

—o—

ТРИЦЯТЬ ЛІТ БЕЗ СНУ.

В Інтра, в малім італійськім селі в Калябрії живе жінка, яка тому 30 літ породила свого першого й одинокого сина і від того часу терпить на безсонність. Від тієї хвилини хора, яка має нині 53 роки, не заснула ні на чвертьгодини. Лікарі не вміють зяснити цієї дивної недуги. Жінка вже така виснажена, що цими днями мусіли її відвезти до лічниці.

ЗАГРОЗА СОВІТСЬКО-ЯПОНСЬКОЇ ВІЙНИ?

Деякі часописи висловлюють сензаційне припущення, що Японія вихіснує теперішню внутрішню кризу большевизму і нападе на СССР. На манджурсько-совітському кордоні було зосереджено великі японські військові сили.

НОВИНКИ.

— Ощадностеві й дешеві батерійні радіоприймачі: 3-лямповий „НАРОДНІЙ", 4-лямповий 3-обводовий „ГЕТЬМАН", 5-лямпову суперегетеродину „ВЕЛИТ" — поручає Українська Вибірня Радіоприймачів „ЕРГОН", Львів, нова адреса: вул. **Сикстуська ч. 48.** 917 1—2

— **Твори Марка Черемшини.** Вже появився **перший том** повного видання творів Марка Черемшини, яке виходить у Видавництві „Ізмарагд" у Львові. Буде це перше, повне видання, що міститиме всю літературну творчість Черемшини. Другий том появиться при кінці червня ц. р. Ціна повного видання — **в трьох томах** — у передплаті назначена на 9.— **золотих.** Передплату надсилати на адресу: Видавництво „Ізмарагд", Львів, вул. Косцюшка 5. Конто ПКО 503.062. 1026 6—10

— **Ідучи до Львова** заберіть футра до направи або нові замовте у кушніра П. Карпяка, Зиблікевича 4. Кредиту уділяє. 1121 1—1

— **Диплом інжиніра-архітекта** з добрим поступом на львівській політехніці цими днями одержав Мирослав Данило Німців. — За сім років, це третій українець, що придбав такий диплом на львівській політехніці. 1115

— **Українська пісня в радіо.** Львівська радіостація передає в неділю 13. ц. м. від год. 20. мішаний концерт із участю співачки **Дарки Бандрівської** та фортепіяністки **Галі Левицької.** У програмі пісні Лисенка, Косенка, Людкевича, Ревуцького.

— **Львівська радіонадавча стація** передасть у вівторок 15. ц. м. український виклад проф. В. Радзикевича про Івана Франка. Авдиція зачнеться в год. 18.25.

— **Почтові агенції** будуть орухомлені з днем 19. ц. м. у Новій Веси дрогобицького повіту і з днем 15. червня до 30. вересня ц. р. в Олесеві під Станиславовом.

— **Сільські листоноші** будуть введені з днем 1. липня на терені перемиського повіту. В інших повітах Сх. Галичини уведуть цю поштову іновацію на протязі цього року.

— **Свято кооперації в школах.** Шкільні кураторії поручили школам уладити маніфестації з нагоди свята кооперації, що припадає в дні 13. ц. м. Попереднього дня в школі мають бути гутірки для молоді про значіння кооперації до господарського життя в краю.

— **В приватній коедукаційній гімназії Рідної Школи в Городенці,** відбувся іспит зрілости у днях 31. травня, 1. і 2. червня. До іспиту допущено 14 абітурієнтів та абітурієнток. Здали іспит зрілости: Грималюк Василь, Загайкевич Ірина, Княгиницький Северин, Марюк Василь, Матейко Богомир, Місюра Василь, Павчак Марія, Підвербецький Іван, Савчук Ореста, Сілецька Ольга і Федак Катерина. При письменнім іспиті репробовано одного абітурієнта й одну абітурієнтку, при устнім одну абітурієнтку.

— **Львів потрібує більшої безпеки.** Управа м. Львова вислала до головного команданта державної поліції, ген. Заморського, що перебував хвилево у Львові, делегацію, яка звсувала йому брак безпеки у Львові, особливо на периферіях, як свідчать останні кріваві події. Ген. Заморський обіцяв цьому лихові зарадити. М. і. поліція буде побільшена на 100 постерункових, а крім того перенесуть до Львова школу поліції з Мостів Великих.

— **Карають...** Повітове староство в Городку карним наказом з 15. травня 1937 ч. 687/36 покарало Миколу Галичанівського, сина Миколи зі Зушиць, за те, що дня 18./4. 1936 ходив з відзнакою У. М. Х., чим мовляв, допустився проступку зі статті 6. Декрету През. Р. П. з дня 2./10. 1935, а то гривною 3 зол. зі заміною на кару 1-денного арешту.

— **До іспиту зрілости в українській приватній гімназії в Рівному** допущено 21 учнів. Іспит здали всі, а саме: Бех Ів., Боднарчук С. Бичковський Всеволод, Бухало Евген, Давидович Сергій, Данилюківна Таїса, Демедюківна Катерина, Дзіваківна Валентина, Дзівак Микола, Коренюк Василь, Кульчинський Микола, Либак Григор, Мачушенківна Марія, Повар Петро, Почтівна Валентина, Савчик Олекса, Симончук Андронік, Симончук Володимир, Степанчук Федір, Фридрих Іван і Шехуцький Леонід.

— **Концерт-вечірка в Манчестері в користь українських інвалідів** Українська громада в Манчестері, чисельно невелика, але гарно зорганізована в Українському Клюбі, влаштовує 20. червня ц. р. вечірку, дохід з якої призначено в користь українських інвалідів. Концертова частина буде складатися з пісень і деклямацій в українській та англійській мові. Комітет надіється на чисельну будеться в домівці клюбу при 48 Чітам Гіл Ровд, будеться в домівці клюбу при 48 ітам Гіл Ровд, Манчестер, в годині 7.30 веч. (Укбюро Льондон.)

— **Пашпортові справи вирішує воєвідство.** Проголосили розпорядок міністерства внутрішніх справ, що уповноважнює воєводів признавати полекші в пашпортових оплатах, або й зовсім звільняти від цих оплат. Цим робом управнення міністра внутрішніх справ у справі признавання полекш і звільнювання від пашпортових оплат, передбачені законом про пашпорти з 14. липня 1936 р., переходять на воєводів.

— **Ранні і погані жнива з причини спеки.** На думку хліборобів цьогорічні жнива відбудуться кілька тижнів раніше, отже з початком липня. Однаке раніше дозрівання збіжа відбється на його якости, бо з причини спеки і браку дощів колосся буде мале і не повне. Червень це місяць інтенсивного росту і формування зерна, тимчасом посуха все те припинила. Якщо в найближчих двох тижнях не буде дощу, жнива стоять під знаком катастрофи. Не буде ані зерна ані соломи. Одночасно грозить брак паші. Сінокоси заповідаються дуже слабо. Ситуація в садах і городах також не добра. Гусениці нищать завязки овочів, а решту добиває посуха. Марно представляється городовина, найгірше потерпіли каляфіори, салати і капуста. Одночасно висихають потоки і ріки. У звязку з посухою зростає скількість пожеж, які з причини браку води до гашення нищать нераз цілі села.

— **Цьогорічна спека і посуха** походить, як стверджують метеорольоги, від сухого і горячого повітря, яке наносять з Росії східні та південно-східні вітри. Польща, подібно як ціла Европа находиться під впливом широкого барометричного вижу, якого осередком є совітська Білорусь. Виж сягає аж до західних границь Німеччини, де під впливом близькости моря панують катастрофальні бурі. У Відні позамикали деякі театри, бо з причини спеки фреквенція зовсім припинилася. Одночасно метеорольоги стверджують, що від Ісляндії наближається низьке тиснення, яке пересувається до Норвегії, а за кілька днів дасться відчути над Росією. Через те теперішні спеки осягнули свою кульмінаційну точку й у нас пічнеться знову період бурей.

— **Горять села, ліси, торфи, трави.** Ще не згасили як слід пожежі в Дмитрі коло Щирця, а вже жертвою пожежі впало сусідне село Добряни, де згоріло 17 будинків на школу 6 господарів. — В Зимній Воді під Львовом вибухла на латинському приходстві пожежа, що поширилась на сусідні господарства і знищила 8 будинків. — В Кутах косівського повіту згоріли три жидівські доми і склад будівельного дерева на школу 25.000 зол. — У Струтині пов. Долина згоріло торфовисько на просторі кількасот моргів. — В Монастирці стрийського повіту згоріло 20 моргів висохлої наслідком спеки сіножати. Вогонь повстав від недокуреної папіроски. — Коло Торуня згоріло 300 гектарів державного ліса. До гашення вогню вжито крім міської пожежної сторожі також компанії саперів.

— **Львівська хроніка.** При вул. Калічій 16 поліція запечатала мешкання Марії Губерової, що влаштувала у себе тайний дім розпусти і тягнула з цього грубі зиски. — Судове слідство у справі лікаря д-ра Ігн. Фрідмана, якому задля шантажу закинено неморальний вчинок на малолітній, зреабілітувало його вповні.

— **Присуд на комуністів.** В Замості відбувся великий комуністичний процес проти 48 осіб під закидом належання до комуністичних організацій. Чотирьох обвинувачених дістало по 5 літ вязниці. 15 по три роки, 20 по два роки. 19 обвинувачених увільнено.

— **Бандитизм.** У лісі коло Пукачева (Радехівщина) бандити стріляли до двох купців, які їхали фірою і вбили одного коня, а другого зранили; опісля втікли, сполошені криком. У Брідщині зловили 2 бандитів з небезпечної шайки, що від минулого року оперували в сусідніх повітах. Місцеве населення не вказало поліції криївки бандитів, бо боялося пімсти. — У Майдані (Станиславівщина) злодії вломилися до церкви і вкрали більшу квоту грошей.

— **За грабіж крамниць під час погрому** у Бересті засудили 9 людей на 6 місяців вязниці зі завішенням на 3 роки. Ніякого відшкодування жертвам грабежі суд не признав.

— **Краєва хроніка.** Окружний суд у Сяноці засудив на вісім місяців вязниці б. інкасента збірної громади в Лютовиськах пов. Лісько, Иосифа Мігаса за спроневірення громадських грошей. — До Ярослава наспіла почтова картка, що мандрувала між Ярославом і Будапештом 40 літ.

як свідчать почтові печатки. — В лісі Суходіл пов. Долина в часі стинання дерев згинув 37-літній робітник Іван Кравець, придавлений ялицею. — У львівському шпиталі померла селянка з Лозини, Евгенія Єверська, яку на гостинці Янів—Львів переїхало вантажне авто. — У Белзі (Сокальщина) 18-літній С. Бордун убив штилетом свого суперника, 20-літнього В. Мальоха. — Також у Керниці (Городенщина) 26-літній М. Трусьцінський убив свого суперника 20-літнього Івана Іванечка.

— Міністерство заборонило метч. До Варшави приїхала репрезентаційна дружина копаного мяча басків, що мандрують по Европі. Вони грали в середу метч із шлеською репрезентацією в Катовицях і виграли 4:3, а в неділю мали грати з репрезентацією Ліги у Варшаві. М-ство внутр. справ в останній хвилині відмовилось дати дозвіл на метч. Сталося це тому, що баски в Катовицях дали втягнути себе до комуністичної пропаганди. Баскам дали візи на візд до СССР. У передпродажі продали на метч з басками білетів за 3.000 зол. Баски мали запевнений гонорар у Катовицях і Варшаві у сумі 14.000 зол. Ліга мусить тепер заплатити 7.000 зол. за метч, що не відбудеться в неділю.

— Напад на транспорт муки. В Тучапах снятинського повіту вбили на дорозі купця зі Снятина Бронислава Козловського, що віз 18 мішків муки до Снятина. Тіло вбитого найшли недалеко шоси, де грабіжники покинули 11 мішків. Решту добичі відвезли до Новоселиці й зложили у Марка Стронча, мовлячи, що по муку зголосяться робітники з Городенки.

— Смерть на дротах. На Майдані, передмісті Замостя, склалася трагічна подія. 12-літній Ол. Млинарський попису вався перед своїми товаришами, вилазячи на стовп з проводами високої електричної напруги. На вершку стовпа хлопець запутався між дроти і погиб від електричного струму. Спалене на вугіль тіло висіло на дротах майже годину, аж прийшов електромонтер і здіймив його із стовпа.

— Грабіжницьке вбивство. На дорозі Обертин-Виноград, біля місцевости Балагурівка коломийського повіту знайшли в ночі тіла двох мужчин. Обох застрілено крісовими кулями, як свідчили гузики з набоїв, знайдені оподалік. Поліція ствердила, що вбитими є 27-літній Герш Айзенштайн і 55-літній Ґершон Гайстретер. Оба вони вертались з ярмарку в Заболотові, де продали кілька штук худоби і правдоподібно мали при собі гроші, які їм зрабовано. Душогуби застрілили також коня.

— Телефонізацію сільських громад переводить повітовий самоврядний союз у Рівенщині. Восени ц. р. телефонічну злуку одержить 120 громад. Апарати будуть мати перш усього солтиси і школи. Телефонічні розмови в обсязі одної збірної громади будуть безплатні.

— Жидівський помисл. В Дукштах на Виленщині серед жидівського населення зорганізовано незвичайну льотерію. Від довшого часу жидівські дівчата не можуть вийти замуж, бо не мають посагів. Один молодий жид уладив льотерію, в якій найбільшою виграю є його особа. Льос коштує 5 зол. а є їх 2.000 Після розпродажі льосів буде льосування. Жидівка, яка виграє щасливий льос, вийде заміж за того молодця, що визначається вродою. Покуп на льоси є великий. Таким чином двоє молодих людей побереться, здобувши поважний капітал.

— Самоходова катастрофа склалася на шосі між Шубіном і Кцинею. Наслідком дефекту мотору самохід фірми „Октовін“ наїхав на придорожне дерево, наслідком чого шофер тяжко потовкся, а його жінка і дитина погибли. Шофера в безнадійному стані відставили до шпиталю в Шубіні.

— Що кому вільно. Окружний суд у Вильні на виїздовій сесії у Свенцянах засудив литовського священика о. Адама Зарембу, пароха в Порембі на 6 місяців вязниці без припинення, за фальшування польських прізвищ у метриках тим способом, що надавав їм литовську вимову. Польські ксьондзи на українських землях роблять те з українськими прізвищами безкарно.

— Ліквідують приватні гімназії. Виленська шкільна кураторія закрила литовську приватну гімназію у Свенцянах. Відклик проти цього міністерство освіти відкинуло, затверджуючи розпорядок кураторії.

— Натягають кн. Віндсору. Один станиславівський лікар, д-р С. звернувся до князя Віндсору з проханням допомогти йому фінансово, бо з матеріяльних причин не може оженитися з нареченою, з якою познайомився підчас студій у Відні. У відповідь на це надійшла на днях до нього грошева пересилка у висоті 100 фунтів. У пересилці зазначено, що це тільки позичка.

— В Америці ловлять людей дальше. В Ню-Йорку знову вхопили людину. Цим разом жертвою ґанґстерів стала жінка богатого промисловця Алісія Парстос. Коли вона йшла вулицею на прохід, задержалось авто, з якого вийшли два мужчини. Вони вхопили спритно паню Парстос, затягнули до авта і повезли її кудись. Чоловік її одержав незабаром листовне домагання зложити 25 тисяч долярів окупу.

— Ріжні вістки. Із Шанґаю повідомляють, що в китайських провінціях навіщених голодом пропадають молоді хлопці і дівчата, що служать старшим людям за поживу. — В гірськім ланцюзі Турітарі в окрузі Льос Андес (Півд. Америка) відозвався новий вулькан, що викидає масу лави і попелу при одночасному землетрусі. — В Гале згорів до тла центральний двірець з 300 вагонами на шкоду кількох міліонів, причому погибло пятьох людей.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Д-Р ТЕОФІЛЬ ГВОЗДЕЦЬКИЙ.

Д-р Теофіль Гвоздецький, лікар-отаман У. Г. А., окружний лікар у Липиці Долішній, б. голова всіх культурно-освітніх товариств Липиці, член-добродій Рідної Школи, член Видавничої Спілки „Діло“, член Українського Лікарського Т-ва, помер 12. червня ц. р. в Липиці Долішній, проживши 67 літ. Похорон відбудеться в Липиці в неділю 13. червня ц. р.

З Покійним зійшов у могилу один з найвизначніших українських лікарів і громадянських діячів. Становище окружного лікаря в Липиці Долішній обняв у 1897 р. і за тих 40 літ не було ділянки суспільного життя, в котрій він не брав би участи. В 1900 р. брав участь як член української делеґації на конґресі лікарів у Парижі, в 1904 р. у Празі, діставши тоді похвальну грамоту.

В часі світової війни виконував службу як полковий лікар при тяжкій гірській артилерії на румунському фронті. З повстанням Західної Української Нар. Республики вступив у ряди У. Г. А. і як лікар-отаман був начальником шпиталів у Бережанах, опісля в Бучачі.

По війні осів на постійне в Липиці, де цікавився всіми проявами нашого національного розвитку та займався всіми громадянськими справами. Зокрема відчував глибок долю й недолю нашого сільського населення, котрому приходив з поміччю і як лікар і як громадянин.

Рідна земля нехай буде Йому пером!

—o—

Дописи.

КОЛОМИЯ.

Коли діждемося Заг. Зборів Філії „Просвіти“? І так відбулися загальні збори всіх важніших установ Коломиї. Тільки Заг. Зборів Філії „Просвіти“ годі діждатися. Дня 9. червня минули точно два роки, як відбулися останні заг. збори. Від того часу аґенди Філії залишаються тайною виділу Філії, якою він не показує охоти ділитися зі своїми членами. Тільки дещо з того доходить до відома ширшого загалу членів у доволі веселій і нерадісній формі. Про господарку з будинком Філії при вул. Ділушицьких-Словацького попала вже вістка й до преси, про діяльність урядовця Філії п. В. ходять усякі непровірені вісти, про розїзди деяких членів виділу Філії по селах (головно пані М.) в цілях далеко непросвітних та про її (трохи чи не навмисні...) конфлікти з „Союзом Українок“ (при повній підтримці голови філії д-ра К.) теж уже багато прикрих із національного становища річей говориться — а філія не спішиться провентилювати ті не зовсім приємні в запаху справи на Заг. Зборах. Здавалося, що ось-ось діждуться їх члени, бо заповіджено їх на 6. ц. м.; через якусь таємну перешкоду пересунено їх на 13. ц. м. Алеж (чи не зі страху перед 13-кою?) з 13-го пересунено їх на — неозначений близче речинець... Кажуть, що причиною того пересунення є розбіжність між інтерпретаціями Головного Виділу у Львові і голови коломийської філії щодо права участи в зборах та голосування т. зв. „спомагаючих“ (однозолотових) членів і ще якісь там „дрібниці“... Головний Виділ виясняв так, а пан голова думає інакше і — не хочеться вірити! — задумує відклюнитися в цій справі до „спомагаючих“ (не хотів). Знаючи, як ригористично голова держиться всяких приписів, не хочемо вірити в організацію диверзії проти Головного Виділу з низів. Тому ждемо від нього, щоб закинув своє купістаторство в справах загально-національної установи і швидко зарядить заг. збори. Колиж він того з якихсь там причин не може зробити, апелюємо до централі, щоб помогла філії виконувати свої статутові обовязки.

—o—

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

Грище Погоні: год. 3.30 попол. змагання за мистецтво Оружної Ліги: **Погонь І Б — Польонія.** Год. 5.30 змагання за мистецтво О. Л.: **Україна — Гасмонея.**

Грище Цитаделі: год. 9. рано мистецтва Ц-класи: **Степ — П. К. С.**

Площа Сокола IV., вул. Крупярська, год. 8 веч. **Руханковий Вечір Сокола IV.**

Янівська рогачка: год. 8. рано старт наколесників до дружинового бігу на трасі 100 км. (Львів-Яворів-Львів) і 50 км. (Львів-Янів-Львів) за мистецтво львівського воєвідства. Змагання організує **С. Т. Україна**, яка виставляє дружини до обох бігів.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НИВА, церковно-суспільний часопис. Ч. 6. Р. XXXII. за червень 1937. Зміст: Редакція: Чи тільки економічні справи? — о. Й. Р.: Справді вже крайня пора ратувати наше парохіяльне духовенство. — Роман Лиско: Слава Пресв. Богородиці у наших богослуженнях. — о. Теодор Цегельський: Перед его ровами. — о. Андрій Лошний: Пятьдесятниця в річнім церковнім уставі нашої Церкви. — о. Юл. Дзерович: Посмертна згадка. — Нові книжки і всячина.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, економічно-суспільний місячник. Львів. Рік X, ч. 6 червень 1937. — Зміст: на обрію днів (Актуальні замітки). — В. Тотомянц: В память Люіджі Люцатті. — Хто є виновником дорожнечі споживчих продуктів. — І. Витанович: Вишкіл кооперативних працівників. — І. Гурик: Пять літ праці кооператив для закупу і збуту Тернопільщини. — Кооперативна хроніка. — Серед книг. — Господарська хроніка. — З преси і життя. — Додаток: Володимир Січинський: Нарис з історії української промисловости.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

МОНАСТИРИСЬКА:
14. VI. Циганський барон
15. VI. Муж двох жінок.
16. VI. Шаріка.
17. VI. Довбуш.

ТИСЬМЕНИЦЯ:
18. VI. Циганський барон.
19. VI. Дівча з Маслосоюзу.
20. VI. Довбуш.
21. VI. Шаріка.
З Тисьмениці іде театр до Богородчан.

Великий Театр:
Неділя, 13. VI. год. 8. веч. „Подружжя“
Понеділок, 14. VI. нечинний.
Вівторок, 15. VI. год. 8. „Подружжя“.

Цирк Станевських на пл. при вул. Пелчинській.
Неділя, 13. червня дві вистави: в год 4.30 попол. і в год. 8.30 веч.
Понеділок, 14. червня одна вистава в год. 8.30 веч.

КІНА.

АПОЛЬО: „Міліонерові примхи“ муз комедія.
АТЛЯНТИК: „X 27“ з Марлéною Дітріх.
ВАНДА: „Золотоволосий збиточник“, „Румба“.
ҐРАЖИНА: „Шепіт кохання“, „Кейн і Мабель“.
ЕВРОПА: „Детектив Олена Гарфільд“.
КАСІНО: „Кохана родинка“.
КОПЕРНИК: „Королівство за цілунок“ „Спокусниця“.
МАРУСЕНЬКА: „Ал хет“ („За гріхи“) і „Веселі білаки“.

МЕТРО: „Малий бунтар" із Ширлей Темпль і „Променада кохання".
МІРАЖ: „Візьми моє серце" з Джітою Альпар, „Запрошини до вальса" з Ліліяною Гарвей.
МУЗА: „Джентельмен кохає інакше", „Світ залюблений".
ПАЛЯС: „Діти вулиці" з Джекі Кугером.
ЦАКС: „Королевік у Льондоні".
ПАН: „Генерал Суттер".
РАЙ: „Москва-Шангай" із Полею Негрі.
СВІТ: „Малібу" та ревія.
СТИЛЬВЕ: „Непереможний" з Гейрі Купером і ревія.
ТОН: „Аннаполіс", „Подружжя на мавпах".
УТІХА: „Ворог людства" та ревія.
ХИМЕРА: „Коли кохати не вільно" з Мартою Егерт.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Неаполь - Капрі - Соренто - Венеція"

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 13. червня 1937.

БЕРЛІН (857) 12.00, 15.30 Музика; 19.20 Камер. концерт, 20.00, 21.00 „О сольо мію" мельодії з Італії. БУДАПЕШТ (550) 12.30 Концерт оп. орх., 18.45 Скрипка; 20.00, 21.00, 22.00 „Олександра" оп. Орвая. ВІДЕНЬ (507) 11.45 Орх. концерт; 15.20 Квінтет ф-моль Брамса, 16.25 Музика, пісеньки; 18.55, 19.00, 20.00, 21.00 22.00 „Кавалір срібної рожі" оп. Р. Штравса. ДАЙТШЛЯНДЗЕНЗЕР (1571) 15.30 Пісні та саксофон, 18.00 Гарні мельодії; 20.00, 21.00 Великий розр. концерт. КОШИЦІ (259) 18.00 Прикарпатська нар. музика, хор, балалайки. МІЛЯНО (369) 17.15, 18.00 Трансм. із салі консерваторії Сан Пієтро Маєля в Неаполі: Веселий концерт; 19.50 Оцінка; 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 22.00 „Гофманові казки" оп. Офенбаха. МІНХЕН (405) 10.30 Романтичний муз. поранок, 15.30 „Про кохання" китиця пісень у супр. оркестр. і сол., 20.20 21.00 „Улісес" ком. оп. Брандт-Буйса. ПРАГА (470) 11.10 Чеська музика, 12.20 Розр. музика, 16.1? 17.05 Концерт військ. орх.; 17.50 Вок.-муз. концерт. РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 15.00, 20.15 Спів, 15.15 Розр. музика. 17.00 Концерт; 19.30 Оцінка. РИМ (421) 17.30 Італ. нар. мельодії; 18.15 Розр. музика; 21.00, 22.00 Симф. концерт.

Понеділок, 14. червня 1937.

БЕРЛІН (857) 15.00 Розр. музика, 17.30 Солоти, пісні на сопран, форт., 19.00 Вечірній гомін, 19.25 Діточі сцени Шумана, 19.35 Хор. БУДАПЕШТ (550) 12.05 Сальон. квінтет, 18.30 Нар. пісні у супр. циг. орх., 19.45, 20.00 Військ. орх., 22.30 Спів, ресітель Нансі Ноеш (норвеськомадяр. концерт). ВІДЕНЬ (507) 17.20 Штукарт сопран, 19.30, 20.00 Концерт союзу австр. композиторів, 21.25 Симф. твори на дуті інстр., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 20.10 Концерт квінтету, КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття, ЛЯЙПЦІҐ (382) 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 „Чародійний флет" оп. Моцарта. МІЛЯНО (369) 17.15 Концерт симф. октету, 19.00 Розр. музика, 21.00 Нар. пісеньки, МІНХЕН (405) 13.15 Розр. концерт, 21.05 Нар. пісні. ПРАГА (470) 17.40 Соната Томашека на форт., 22.20 Фрайл. нар. пісні, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 19.08, 19.30 Спів, 17.00 Симф. музика, 10.45 Форт., 20.30, 21.00, 22.00 „Єє" оп. Івена. РИМ (421) 20.40 Розр. музика, 21.05 Віол. ресітель, 21.50, 22.00 Комедія.

Вівторок, 15. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 11.15 Веселі мельодії, 15.00 Розр. концерт, 20.10, 21.00 Китиця мадьяр. орх., хор. сопр., форт. БІЛГОРОД (437) 18.05 Нар. пісні, 18.30 Рум. нар. пісні. БУДАПЕШТ (550) 12.05 Балалайкова орх., 17.30 Циг. музика, 20.50 21.00 Сальон. музика, 22.20 Форт., ВІДЕНЬ (507) 18.00 Бетовенівський концерт, Шмедес сопр., віол., квартет, 19.40 20.00 Вес. муз. авд., 22.20 Орх. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 17.50, 18.00 Віол. ресіталь КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття 19.10 Словацькі нар. пісні. МІЛЯНО (369) 17.15 Хор, солісти, 19.00 20.40 Розр. музика, 21.05 Трансм. з Нюйорку: Амер. легка музика. 21.45, 22.00 „А Кольпі ді Люна" оп. Авітабіле. МІНХЕН (405) 13.15 Орх. концерт, 16.15 „Музика для кожного, солісти, 22.20 Вок.-муз. концерт. ПРАГА (470) 15.00 Орх. концерт, 17.25 Смичк. квінтет ес-дур Ондрічека, 18.20 Словацька музика, 19.35, 20.00 Концерт військ. орх., РАДІО ПАРІ (1648) 11.30 Сантиментальні пісні, 13.15, 19.00 Спів 16.15 Гумор, 17.00 Легка музика, РИМ (421) 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Гофманові казки" оп. Офенбаха.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 13. червня 1937.

8.00 Сигнал часу, пісня; 8.03 Ранішній денник; 8.15 Для села: Хліборобська Гасетка. Музика з гр. пл., Кооперація на селі; 8.35 Ярно: попурі з оп. „Христя Лісниківна", гр. пл.; 8.45 Про вартість худоби плеканої у Сх. Галичині; 9.00 Регіональна трансмісія з Ліскова; 11.30 Легка музика з гр. пл.; 11.57 Сигнал часу; 12.03 „Краса ліса в музиці" орх. концерт, спів, форт.; 13.00 Театр. огляд; 13.10 Розр. концерт: орх., вок. квартет, скрипка, форт., 14.40 Арк. Аверченко: „Няня" гумореска; 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Промова з наг. Дня кооперації, Музика з гр. пл., Відчит; 16.00 День пісні з Лешна; 16.30 Оперова музика з гр. пл., 17.00 Театр Уяви: „Як опришок Смаль примирився з Господом Богом" Каз. Пшерви-Тетмаєра; 17.30 Репортаж із життя; 18.00 Підвечірок при мікрофоні: орх., рецитації сопран. баритон, Юрмадів хор; у перерві в год. 18.55 Два тижні у бразилійському вагоні; **20.00 Мішаний концерт у виконанні Дарії Бандрівської (сопр.) і Гал. Левицької (форт.)**, 20.35 Спортові вістки 20.40 Політичний огляд. 20.50 Вечірній денник, 21.00 „Незнані прохожі" муз. авд., 21.40 Спортові вістки, 22.00 Концерт солістів: форт., віол., 22.50 Останні вістки веч. денника, метеорольог. комунікат, 23.00 Танк. музика з гр. пл.; 23.30 Музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

Понеділок, 14. червня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.3? Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика, 7.15 Для новобранців, 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл 11.30 Для шкіл: Вимки з „Пана Тадеуша", Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15, 12.25 Легка музика з гр. пл., 12.40 Від верстату до верстату: Шлюсарство, 13.55 Легка музика з гр. пл., 14.55 Львівська біржа, 15.00 Польські артисти, з гр. пл., 15.35 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Найновіші винаходи: У професора „Міліона атмосфер" 16.15 Розр. концерт у вик. сальон. тріо. 16.15 Пятьсот літ гостинности, 17.00 Концерт спів. хору, 17.25 Двофорт. французька музика, 17.50 „Тешинянка", природн. гутірка, 18.00 „Аллен Ґербо", 18.10 Великі ансамблі, гр. пл., 18.30 Техн. скринька, 18.40 Програма на завтра 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.40 Плавання — потреба щоденного життя, 19.50 Спортові вістки 20.00 Розр. концерт: орх., Марія Дідур-Залуська, Вітас спів; у перерві коло год. 20.45 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 21.45 „Ця третя" гумореска Г. Сенкевича, 22.00 Орх. концерт, 22.50 Останні вістки вечірнього денника, Метеорольог. комунікат, Огляд преси. 23.00 Із спікерового альбума, 23.30 Музика з гр. пл., 24.00—1.00 Концерт орхестри і трубка.

Вівторок, 15. червня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 7.15 Для новобранців, 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Клопоти промінчика" для старших дітей, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Інформаційна газетка в українській мові, 12.25 Розривкова орхестра, 13.55 Легка музика з гр. пл., 14.55 Львівська біржа, 15.00 Розривковий концерт з гр. пл. 15.40 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 „Підвечірок під липою" авд. для дітей, 16.20 Хор, 16.45 У копальні потасових солей у Калуші, 17.00 „Фестин на дворі Валезія" пісні й танки ренесансу, 17.50 Актуальна туристична гутірка, 18.00 Госп.-фін. огляд 18.10 Б. Губерман грає, гр. пл., **18.25 „Іван Франко" (На службі праці й обовязку) відч. проф. Радзиковича**, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Пімста", скеч, 19.15 Легка музика, 19.35 Гутірка про оперу „Князь Ігор" Бородіна 19.45 Трансм. з Льондону: „Князь Ігор" оп. Ол. Бородіна; у перерві коло год. 21.00 Веч. денник, Хліборобські вістки Спортові вістки, 22.25 „Ця третя" гумореска Г. Сенкевича, 22.40 Гр. пл., 22.50 Останні вістки веч. денника. Метеорол. вістки, Огляд преси, 23.00 Концерт бажань, 23.30 Музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

П О Д Я К А.

Невідклична воля Всевишнього рішила покинути цей світ і своїх найближчих — о. МИХАЙЛОВІ БОБОВНИКОВІ пароховi Глібович Великих. По короткій та важкій недузі ненадійно відійшов дня 7. V. у другий світ Найдорожчий Муж, Батько і Дідо, залишивши глибокий жаль у зболілих серцях.

Тому на цьому місці складаємо сердечну подяку всім, що так численно прибули віддати останню прислугу Покійному та потішити нас у важкому горі. В першій мірі найщирішу подяку складаємо Впр. ОО.: крил. Юліянові Дзеровичеві, Дек. Евстахію Бартковому і совітникові Осипові Дяковому, як також й іншим Отцям бобрецького та інших деканатів за відправу численних Служб Божих у намірення Покійного. Найщиріше дякуємо всім Впр. Отцям, які взяли ласкаву участь при перенесі Тлінних Останків Покійного до церкви, а відтак на місце супочинку, а ме: Впр. ОО. Крил. Ю. Дзеровичеві, Дек. Е. Бартковому, Дек. В. Сайкевичеві, Р. Я. Довгому, Р. П. Курчабі, Р. К. Роздольському, Р. О. Гайовському, Р. І. Мащакові, Е. Тарнавському, С. Королюкові, К. Стисловському, ОО. рим. обр. Я. Каспрукові і І. Клоновському, ОО. бобрецького деканату: Р. О. Дяковому, С. Габрусевичеві, В. Несторовичеві, І. Слободяновi, І. Ковалишинові, Л. Дорошеві Р. З. Кузьмовичеві, Т. Чанижеві, М. Добрянському, Н. Содоморі, Л. Вашукові і О. Теліжинові. Також сердечну подяку складаємо Впр. ОО.: Р. О. Дяковому, Т. Чанижеві і Кр. Ю. Дзеровичеві за зворушливі та глибокі прощальні слова при виносі Тлінних Останків, у перкві та на цвинтарі.

Дякуємо теж найщиріше всім представникам світських организацій та установ за їх щирі, глибокі прощальні слова, а саме: Вп. Панам посл. Д. Великановичеві, ред. В. Глібовицькому, Д-р І. Венґльовському, Д-р Я. Дудикевичеві, Старості м-р Ф. Кіршнерові, Д-р Вайсбродові, О. Мацьковому, А. Худерському, Я. Тараді, І. Пауковi, М. Коржеві та посл. д-р К. Троянові.

Також дякуємо всім освітно-культурним та самоврядним Установам Бібрки, Соколівки, Волощини і Глібович Вел. за прегарні вінці, зложені на свіжій дорогій могилі.

Щиро дякуємо теж П. д-р І. Рижієві за щиру волю помогти Покійному та за піддержування хорої вдови в часі похоронів.

Щиро дякуємо теж всім тим, що причинилися до звеличання похоронних обрядів, а саме хорові зі Стіж та дутій орхестрі з Романова та їх провідникам, що не жаліючи трудів звеличали своїми прегарними співами та звуками цей сумний обряд. Дякуємо теж сердечно місцевому Т-ву „Сокіл", яке з повним пожертвуванням дбало за лад у часі похоронів та на раменах віднесли Тлінні Останки на місце супочинку.

Накінець дякуємо всім Гостям та Парохіянам, що так численно явилися віддати Покійному останню прислугу. Вєлиці Щире Спасибі складаємо всім Вп. Громадянам, які устними чи письменними виявами співчуття помогли нам перенести важкий та нежданий удар та прийти до частинної рівноваги духа.

Несніля — жінка. о. Евген і Зенон — сини. Ольга, Ірена, Марія — доньки. о. Іван Ґураль і о. Василь Лавришин — зяті і внуки.

БІРЖА.

Купно-продажа: Бельґи бельг. 89·48, 89·05, Доляри американські 5.29·00, 5.26·50, доляри канад. 5.29·00—5.26·50. Фльорени год. 291·62—289·90, Франки фр. 23·60—23·46, Франки швайцарські 121·20—120·40, Фунти англ. 26·16—26·00, Гульдени данц. 100·2?—99·80, Корони ч. 18·20—17·70, Кор. дан. 116·79—115·95, Кор. норв. 131·43—130·45, Корони шв. 134·93—133·95, Ліри італ. 23·20—22·60, Марки фінлянд. 11·58—11·25, Марки нім. 131·00 — 129·00, Шилінги австр. 98·00—97·50, Тель Авів 26·05—25·80, Марки нім. срібні 140, 138.

Збіжжя.

Львів, дня 12. червня 1937.

Жито шт. І.	24·50—24·75
Жито шт. ІІ.	24·25—24·50
Ячмінь один.	23·00—23·25
Ячмінь на мл.	21·50—21·75
Ячмінь паст.	20·50—20·75
Овес шт. І. незад.	24·50—24·75
Овес шт. І. А. легко зад.	23·75—24·00
Овес шт. ІІ. незад.	23·75—24·00
Овес шт. ІІ. А. легко зад.	22·50—23·00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз з приводу вичікуючої тенденції цін на масло не ставить.

Молоко	14—15
Яйця	2·65—2·70

Тенденція на масло і на яйця удержана, на молоко знижкова.

П Т И Ц Я.

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 12. VI. п. р. платив своїм достачам за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові (пл. Вільчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. товсті від 0·65 кг. вгору	1·30 зол.
Кури молоді І. кл. товсті без запияку на ногах від 1.50 кг вгору	1·10 зол.

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Кількох студентів, вийшовши з вязниці потребують конечного побуту в гірській або підгірській околиці для поратування здоровля. Хто з жертвенного П. Т. Громадянства готов приняти на кілька тижнів одного з них — зволить ласкаво зголоситися на адресу: о. Прелат Куницький, парох св. Юра — Львів, площа св. Юра ч. 5. 1—3

На фонд вдів і сиріт по священниках зложено зол. 20.— від П. С. К., Укр. Банку і Філії „С. Г." Скалат замісць вінків на могилу о. Г. Плавади.

Вступні іспити в Гімназії і Ліцею Р. Ш. ім. Кокорудзів з правами державних шкіл у Львові, вул. Модлєвської 9 відбудуться: До І. кл. 17. червня письменний, 18. і 19. устний; до II., III., IV., VIII. кл. 22. і 23. червня; до І. кл. загально-освітнього ліцею (гуманістичний відділ) 24. червня письменний, 25. і 26. устний. — **Дирекція.** 1112

Дирекція Прив. Коед. Гімназії Р. Ш. ім. І. Франка в Дрогобичі подає до відома, що вступні іспити до І. кл. гімн. почнуться дня 17. VI. до II—IV дня 22. червня, до гуманістичного та математично-фізичного ліцею дня 24. VI. Зголошення з документами треба складати в Дирекції до дня 16. VI. або до дня 21. та 23. VI. Замісцеві учні знайдуть дешеве приміщення в Бурсі, а учениці в Інституті СС. Василіянок. 1101 3-3

Дирекція дів. гімназії Р. Ш. в Станиславові подає до відома, що вступні іспити **до І. кл. гімн.** почнуться дня 17. червня, **до II—IV кл. гімн.** дня 22. червня, **до І. кл. гум. ліцею** дня 24. червня. Зголошення з документами треба складати в Дирекції до дня 16. VI. або до дня 21. та 23. VI. ц. р. 1104 2—3

Державна Технічна Школа у Львові (вул. Снопківська ч. 47) проголошує вписи і вступні іспити: до гімназії **механічної** і гімназії **електричної в днях від 17.—19. червня** в год. від 9—12-ої, до **ліцею** механічного і **ліцею** доріг у днях від 21.—22. червня, в год. від 9—12-ої. Ближчі інформації писемні або устні на місці. 1104 2—2

АНТИКВАРНІ

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ купує і платить найвищі ціни „Міль Книжковий“ Львів Баторія 6. 1074 2—4

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ купує по найвищих цінах Книгарня Вардаха, Красіцьких 1. 1078 4—5

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ІНТЕЛІҐЕНТНА панна обійме управу домашнього господарства. Адм. „Господарство“. 1093 2—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ТРИ ГАРНІ, інтеліґентні, підприємчиві панни дістануть негайно склепові посади. Зголошення з почт. маркою Я. Коваль „МАТ“ Рокитів. 1106 2—5

ПРОПАГАНДИСТКИ до реклямування споживчого артикулу по мешканнях шукає поважна фабрика. Оферти під „Постійна платня та дієта“ до Адміністрації „Діла“. 1123 1—2

МЕШКАННЯ

З СОНЯШНІ покої і кухня — комфорт без податку — Абрагамовичів 6 (бічна Каденької). 1118 1—1

ПРИЙМАЮ учеників або студентів на станцію, також з уживанням фортепяну і німецькою конверзацією. Листопада 29, партер м. 2. 1116 1—1

ПАНСІОНИ

ПІДЛІСНІВ коло Татарова, прегарна місцевість, вілля п. Мостовецьких в управі Мирослави Морозової поручає кімнати з цілим удержанням. Харч першорядний. Зголошення, Львів, Ходоровського 11/II від 15. 6. Підлісків. 1085 3-3

ВОРОХТА — Пансіон під „Матірю Божою“ під управою Т. Дмитеркової. Просторий город, пляжа, вибаглива кухня. 1102 2—5

РІЖНІ

РЕПАРАЦІЯ годинників, прецизійне виконання, відмагнетизовує їх—фірма РОЗ. ВАЖЕВСЬКИЙ, Львів, Академічна 3 (Готель Жоржа). З провінції просимо поштою. 1048 3—7

ЗА ДОБРЕ СВІДОЦТВО добрі годинники, перстенці, бранзолетки і ін. поручає найдешевше фірма Вандер, Львів, Шайнохи один, там направа годинників і біжутерії. 1089 3—7

БОН-ТОН вимагає чистої гардероби й комірців із пральні Кульчицького, Личаківська 117. 687 25-?

ДЕШЕВО винайму на літнисько дім у гарній гірській місцевости. Петро Гошовський, Розтічки п. Болехів. 1124

Найновіші **ВІЗКИ** дитячі поручає ф-ма Кіс, Жовківська 17, ціни конкуренційні 1000 4—5

ВІЧНІ ПЕРА направляє скоро і дешево „Прецизія“, брама Андролього і Шайнохи один. 948 9—10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під ґарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 59-100

ПЛАЩІ ІМПРЕҐНОВАНІ жіночі, мужеські, дитячі найдешевше джерело: Вирібня „ПАЛІЮМ“ Львів, Гетьманська 22, побіч Музею. 1120 1-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спеціяліст венеричних та шкірних недуг і лікарської косметики

Д-р ФІШЕР

б. довголітній лікар асистент дерматольоґ. клінік

у Берліні, Відні та Празі

перенісся і ординує тепер від 9—1 і 3—7

ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3.

напр. Віденської каварні

Тел. 251-68, Сепаратові жадальні.

ОГОЛОШЕННЯ.

Шукаєте праці? --

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.